

**UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA**

**MAGISTERSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM**

**2015–2016**

**DIPLOMOVÁ PRÁCE**

**Kamila Kaňovská**

**Prezidentské volby USA v roce 2012: zahraniční politika ve  
volební kampani**

Praha 2016

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Lukáš Novotný M. A., Dr.

**JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE**

**MASTER FULL-TIME STUDIES**

**2015-2016**

**DIPLOMA THESIS**

**Kamila Kaňovská**

**The American Presidential Elections in 2012: foreign policy in  
election campaign**

Prague 2016

Diploma Thesis Work Supervisor: Mgr. Lukáš Novotný M. A., Dr.

### **Prohlášení**

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Kamila Kaňovská

### **Poděkování**

Ráda bych chtěla poděkovat panu Mgr. Lukáši Novotnému M. A., Dr. za jeho cenné rady, trpělivost a odbornému vedení diplomové práce.

Dále bych chtěla poděkovat paní Mgr. Haně Kaňovské za jazykové rady a korekturu diplomové práce, Ing. Luděkovi Kaňovskému, Anně Knopfové a Jaroslavu Knopfovi za cenné rady a postřehy.

## **Anotace**

Cílem této diplomové práce je popsat a analyzovat specifika prezidentských volebních kampaní zaměřených na zahraniční politiku Spojených států amerických v roce 2012. Diplomová práce je rozčleněna do sedmi kapitol. Ty se kapitoly týkají prezidentského volebního systému Spojených států amerických, kampaní, zahraniční politiky, prezidentských kandidátů a voleb v roce 2012. Práce dále obsahuje tři případové studie, které se zaměřují na zahraniční politiku Spojených států amerických v předvolební prezidentské kampani v roce 2012 a ve volebním období prezidenta Baracka Obamy v letech 2008 až 2016. Případové studie jsou o zemích, které byly často zmiňovány ve volební kampani zaměřené na zahraniční politiku, konkrétně Rusko, Irák a Afghánistán.

## **Klíčová slova**

Barack Obama, kampaň, volební systém USA, prezident, volby 2012, zahraniční politika, USA.

## **Annotation**

The aim of this Master thesis is to describe and analyze specifics of presidential election's campaign focused on foreign policy of the United States of America in 2012. The Master thesis is divided to seven chapters. These chapters are about presidential system of the United States of America, campaigns, foreign policy, presidential candidates and election in 2012. The thesis has three case studies which are focused on foreign policy of the United States in presidential election's campaign in 2012 and in the election period of Barack Obama from 2008 to 2016. The case studies are about countries which were the most mentioned in campaign. They are focused on American foreign policy in Russia, Iraq and Afghanistan.

## **Key words**

Barack Obama, a campaign, an election system of the USA, a president, the election of 2012, a foreign policy, the USA.

## **OBSAH**

<b>ÚVOD .....</b>	<b>9-12</b>
<b>1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA .....</b>	<b>13</b>
1.1 Volby v USA .....	13-16
1.2 Zahraniční politika .....	16-18
1.3 Kampaň .....	18-24
<b>2 ZAHRANIČNÍ POLITIKA USA .....</b>	<b>25</b>
2.1 Aktéři .....	26-28
2.2 Nástroje .....	28-32
2.3 Cíle .....	32-34
2.4 Zahraniční politika za Baracka Obamy .....	34-36
<b>3 PREZIDENTSKÉ VOLBY 2012 .....</b>	<b>37</b>
3.1 Kandidáti .....	37-39
3.2 Kampaň .....	39-45
3.3 Výsledky .....	46-47
<b>4 POSTAVENÍ ZAHRANIČNÍ POLITIKY V PREZIDENTSKÉ VOLEBNÍ KAMPANI V USA .....</b>	<b>48</b>
4.1 Úloha zahraniční politiky .....	48-49
4.2 Zahraniční politika ve výzkumech .....	50-53
4.3 Významná témata .....	54-55
<b>5 RUSKO JAKO TÉMA KAMPANĚ .....</b>	<b>56</b>
5.1 Rusko v kampani .....	56-57
5.2 Odlišnost v pohledech kandidátů .....	57-58
5.3 Kampaň versus reálná politika .....	59-60
<b>6 IRÁK JAKO TÉMA KAMPANĚ .....</b>	<b>61</b>
6.1 Irák v kampani .....	61-62

6.2 Odlišnost v pohledech kandidátů .....	62-63
6.3 Kampaň versus reálná politika .....	64-65
<b>7 AFGHÁNISTÁN JAKO TÉMA KAMPANĚ .....</b>	<b>66</b>
7.1 Afghánistán v kampani .....	66-67
7.2 Odlišnost v pohledech kandidátů .....	67-68
7.3 Kampaň versus reálná politika .....	69-70
<b>ZÁVĚR .....</b>	<b>71-73</b>
<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ .....</b>	<b>74-83</b>



## ÚVOD

V předvolebních kampaních ve Spojených státech amerických sehrává dlouhodobě klíčovou roli agenda zahraniční politiky. Fakticky všechny dosavadní kampaně, které se ve Spojených státech odehrály, kladly velký důraz právě na zahraničně-politické působení Washingtonu. Nejinak tomu samozřejmě bylo také v případě dosud posledních prezidentských voleb, které se konaly v roce 2012. Je tedy namístě zabývat se úlohou zahraniční politiky v této prezidentské kampani. Voliče totiž hodně zajímá, kolik peněz ze státního rozpočtu bude vydáváno na různé mise, kolik vojáků se jich bude účastnit a jaká je udržitelnost těchto misí. To jsou ostatně také otázky, které se objevovaly v poslední prezidentské kampani, a jak vidíme, tak jsou aktuální i v té současné, odehrávající se právě v době, kdy vzniká tato diplomová práce.

Cílem této práce tak je poznat, jakou úlohu sehrávala zahraniční politika v prezidentské kampani v roce 2012. To je také ústřední výzkumnou otázkou tohoto předloženého textu. K problematice již existuje řada studií, zejména v anglofonním prostředí, z nichž je možné zde vycházet. Ústřední hypotéza práce zní: Zahraniční politika sice sehrává v každé prezidentské kampani významnou úlohu, ovšem její intenzita se navyšuje vždy s tím, jak akutní je zrovna zahraničně-politické působení Spojených států amerických. V případě poslední prezidentské kampaně byla klíčovým tématem zejména mise v Afghánistánu a dále také stabilizace Iráku. Obojí nejenže zaměstnávalo diplomaty a politiky, ale především zásadně zatěžovalo státní rozpočet Spojených států. Hypotéza tedy je ta, že zahraničně-politická agenda v prezidentské kampani 2012 sehrála klíčovou úlohu a byla jedním z nejdůležitějších témat, které ovlivnily výsledek voleb.

V práci nejde o kvantitativní poznání faktické role zahraniční politiky v této kampani, ale jen o kvalitativní náhled na tematiku zahraničně-politické agendy. Tomu odpovídá také metodologické zaměření této práce. Jsou zde realizovány tři případové studie se zaměřením na Rusko, Afghánistán a Irák. Tyto země byly vybrány právě proto, že v kampaních nejvíce rezonovaly. Rozebírá se zde intenzita těchto témat v kampani, obsahové akcenty a také vliv na rozhodování voličů. K tomu bylo zapotřebí prostudovat dostupné primární zdroje. Vedle politických programů to byly také další

stranické dokumenty, tiskové zprávy, televizní debaty, ale i novinové články a dostupné odborné studie.

Tato diplomová práce vychází ze tří základních typů zdrojů. Prvním jsou tituly k samotné problematice kampaní a úloha politické komunikace v dnešní politice. Těchto zdrojů existuje poměrně velké množství. V práci je dále čerpáno z novinových článků, odborných časopisů a internetových zdrojů, jejich součástí jsou televizní debaty, audionahrávky, výsledky prezidentských voleb a diskuze. Tyto zdroje jsou použity u aktuálních otázek a témat, jelikož k nim není dostatečný počet knih. K rozšíření informací a získání další potřebných faktů sloužil také dokument z produkce komerční televizní stanice HBO nazvaný *Za svůj lid – Zvolení Baracka Obamy*, který zachycuje Baracka Obamu při jeho první volební prezidentské kampani v roce 2008. Jsou zde myšlenky, které byly použity i v následujících amerických volbách.

K tématům teorie kampaní a politický marketing je čerpáno z literatury českých autorů Evy Bradové, Pavla Šaradína, Anny Matuškové a polského politologa Andreje Jablonského. Volebními kampaněmi se zabývají také autoři v publikaci Romana Chytilka a k rozšíření informací byla použita publikace od anglického teoretika komunikace Denise McQuila.

Americkým volebním systémem se zabývá Vladimíra Dvořáková či Radka Druláková. Vladimíra Dvořáková se nezaobírá jen volebním systémem, ale také kulturním a historickým vývojem Spojených států amerických. V porovnání s tématy kampaně a zahraniční politiky je publikací méně. Proto se v práci vychází i ze zahraničních autorů, kteří se zabývají americkými reáliemi, tedy historií a kulturou Spojených států amerických a jejich prostředím.

Americkou zahraniční politikou se zabývají také čeští akademici Radka Druláková a Oskar Krejčí. Konkrétně se zahraniční politice této země věnuje kolektiv autorů okolo Kryštofa Kozáka, kteří zkoumají a popisují, jak zahraniční politiku vykonával bývalý americký prezident George W. Bush a v porovnání k tomu, jakou vnější politiku chce vykovávat a jak ji provádí současný prezident Barack Obama. K rozšíření spektra informací bylo použito publikací dvou bývalých ministrů zahraničních věcí Spojených států amerických Henryho Kissingera a Madeleine Albrightové. Myšlenky bývalých státníků sloužily k rozšíření obzoru zahraniční politiky a jako náhled jedněch z nejzkušenějších diplomatů. Dále byla použita biografie Baracka Obamy, ve které

formuloval své postoje a názory na politiku obecně, na Spojené státy americké a jejich zahraniční politiku i na to, jakou roli by jeho vlast měla zastávat ve světové politice.

K prezidentské volební kampani a volbám v roce 2012 existuje stále málo publikací, proto se čerpá z českých a zahraničních internetových zdrojů a periodik. Tyto prameny jsou použity i v případových studiích. Ty jsou zvoleny podle důležitosti tématu ve volební kampani. Při jejich tvorbě se vycházelo z publikace autora Petra Druláka a jeho metodologie politologických případových studií.

Diplomová práce je rozdělena do sedmi kapitol. Každá z nich má tři nebo čtyři podkapitoly. První kapitola se zabývá teoretickými hledisky a východisky tématu. Jejím obsahem je prezidentský volební systém ve Spojených státech amerických a zahraniční politika. Ty jsou zde vysvětleny a popsány. Dále je v první kapitole popsána kampaň, kdy a kde vznikla, jak se rozděluje a v jakých podobách se vyskytuje.

Druhá kapitola se zabývá problematikou zahraniční politiky ve Spojených státech amerických. Jsou zde popsáni aktéři americké politiky, které nástroje jsou používány a jaké cíle si americká zahraniční politika klade. Na konci kapitoly je v samostatné podkapitole popsána zahraniční politika současného prezidenta Baracka Obamy, která je klasifikována v dalších kapitolách práce.

V následující kapitole jsou charakterizovány prezidentské volby v roce 2012. Je zaměřena na prezidentské kandidáty Baracka Obamu a Mitta Romneyho. Popisuje volební kampaň a její průběh. Součástí kapitoly jsou ukázky volebních plakátů obou kandidátů. V závěru jsou výsledky prezidentských voleb vyhodnoceny v grafu.

Další kapitola je zaměřena na pozici zahraniční politiky Spojených států amerických v prezidentské volební kampani ve Spojených státech. Postavení zahraniční politiky je zde aplikováno na volební kampani z roku 2012. V této kapitole je vysvětlena úloha zahraniční politiky, dále je zmíněno, jak na toto téma reagovali voliči a která významná témata se projednávala. Tři vybraná témata jsou poté podrobněji popsána v následujících třech kapitolách, kterými jsou případové studie.

Pátá, šestá a sedmá kapitola jsou případové studie. Každá z nich je zaměřena na jedno téma. Ta jsou vybrána na základě své důležitosti v prezidentské volební kampani. Pátá kapitola je zaměřena na problematiku Ruska v kampani. Případová studie pojednává o americko-ruských vztazích, o pohledu obou kandidátů na problematiku Ruska a o tom, jak se liší předvolební sliby, které Barack Obama dal, od jeho zahraniční

politiky vůči Rusku. Zmiňuje také dohodu mezi oběma stranami, jejímž cílem bylo odstartovat omezení programu jaderných zbraní.

Šestá a sedmá kapitola jsou zaměřeny na válečné konflikty, se kterými se Spojené státy potýkaly a trápí je dodnes. Jedná se o válečné intervence v Iráku a Afghánistánu, které zahájil bývalý americký prezident George W. Bush po teroristických útocích na Světové obchodní centrum v New Yorku 11. září 2001. Obě témata se objevila v předvolební kampani a byla o nich mezi kandidáty vedena živá diskuze. V šesté a sedmé kapitole je popsáno postavení těchto vyostřených témat v kampani, rozdílné pohledy kandidátů a odlišnosti reálné zahraniční politiky od předvolebních slibů amerického prezidenta Baracka Obamy.

# 1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

## 1.1 Volby v USA

Spojené státy americké se řadí mezi ty demokratické státy světa, ve kterých je hlavou státu prezident, patří tedy mezi prezidentské demokracie. V tomto systému má nejvyšší pozici ve výkonné moci prezident, který je nejen hlavou státu, ale také hlavním velitelem ozbrojených sil. Výkonná moc je oddělena, což znamená, že prezident není přímo odpovědný Kongresu. Toto uspořádání má historické opodstatnění, jelikož pochází již od „Otců zakladatelů“, kteří formovali Spojené státy americké na počátku jejich vzniku. Přáním „Otců zakladatelů“ bylo rozdělit celkovou moc na menší části, aby byly zachovány myšlenky demokratického státu, což mělo za následek silnou strukturu exekutivy.<sup>1</sup>

Znakem prezidentského režimu je oddělenost exekutivní a legislativní moci, což znamená, že do každé z nich jsou její členové voleni zvlášť a nezávisle na sobě. Exekutiva a legislativa jsou na sobě zcela nezávislé a každá vykonává určenou činnost jednotlivě. Americký prezident je v čele exekutivní složky moci, čili premiérem, ale současně i hlavou státu. V takovém případě jsou spolu funkce sloučeny. Výkonnou moc zastoupenou prezidentem dále tvoří ministři jednotlivých kabinetů, kteří jsou mu podřízeni. Vláda má za úkol pomáhat s řešením problémů, radit prezidentovi a být mu k dispozici. V Ústavě je však jedno opatření, které se nazývá „*checks and balances*“ (opatření s omezeními v různých oborech ve vládě).<sup>2</sup> To je proto, aby prezident nemohl rozpustit zákonodárny sbor, a na straně druhé, aby sbor nemohl zbavit funkce prezidenta.<sup>3</sup>

Toto postavení a pravomoci amerického prezidenta jsou zakotveny v Ústavě Spojených států amerických již od roku 1787. Prezident je podle Ústavy vždy volen na čtyři roky a zastává významnou roli. Mandát prezidenta v této politické pozici je

---

<sup>1</sup>TINDALL, G., B.; SHI, D. E. *America: A Narrative History*. 9. vyd. New York: W. W. Norton & Company, Inc. s. 95-110. ISBN 978-393-91267-8.

<sup>2</sup>JOHNSON, P. *Dějiny amerického národa*. 1. vyd. Voznice: Nakladatelství LEDA. s. 154-159. ISBN 978-80-7335-361-2.

<sup>3</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87343-20-3.

omezen maximálně na dvě funkční období. Spolu s prezidentem je také volen viceprezident, kterého si k sobě kandidát vybírá, a jež má povětšinou jen symbolickou roli.<sup>4</sup> Prezident i viceprezident, který spolu s ním kandiduje jsou ze stejné politické strany a jsou voleni nepřímou. Napříč dějinami často dochází k tomu, že se prezident rozhodne obhájit získaný mandát, v případě vítězství tedy je ve funkci osm let, což je podle Ústavy zcela v pořádku.<sup>5</sup>

Ve Spojených státech amerických jsou již od počátku zavedené dvě politické strany, a to Republikánská a Demokratická. Vyskytují se zde i strany menší, avšak jejich popularita a úspěšnost není tak vysoká a možnost prosazení se ve volbách bývá nižší, nepatrná ve srovnání s oběma předchozími. Potvrzením může být fakt, že prezident Spojených států amerických pocházel pokaždé buď z Demokratické, nebo z Republikánské strany. Zajímavostí může být, že každá z těchto dvou stran má celostátní působnost, ale zároveň v každém jednotlivém státu unie působí na regionální úrovni a je samostatná.<sup>6</sup>

Nepřímá volba prezidenta je jednou ze zvláštností, které Spojeným státům americkým zbyly ještě z koloniálních časů. Tento způsob volby prezidenta je poměrně komplikovaný, jelikož jde o nepřímou volbu, která má několik fází. Celý proces volby prezidenta je započat tzv. primárkami, tedy primárními volbami. Ty se konají v každém státu federace, i když v různém časovém úseku a období. Jejich cílem je vybrat za každý stát delegáty na stranické celonárodní sjezdy. Na nich jsou poté vybíráni kandidáti na prezidenta federace za jednotlivé politické strany.<sup>7</sup> V tomto čase si občané mohou zvolit volitele, kteří posléze volí prezidenta. V primárních volbách z každé strany vzejde několik kandidátů na prezidenta, záleží na daném regionu a státě. Z kandidátů se poté vybírají ti, kteří mají největší šanci na úspěch. Tzv. primárky jsou vždy vymezeny časovým obdobím od března do června. Zajímavostí přitom je, že o výsledku voleb a tím i o prezidentovi nakonec může být rozhodnuto i mnohem dříve, již během března. Tehdy se konají primární volby v několika státech federace, celkově v sedmnácti,

---

<sup>4</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87343-20-3.

<sup>5</sup>AMERICKÉ CENTRUM. *Politický systém*. [online]. 2012. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/politicky-system>

<sup>6</sup>TOCQUEVILLE, de A. *Demokracie v Americe*. 1. vyd. Voznice: Nakladatelství LEDA, 2012. s. 108-110. ISBN 978-80-7335-269-1.

<sup>7</sup>AMERICKÉ CENTRUM. *Politický systém*. [online]. 2012. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/politicky-system>

přičemž v této skupině jsou právě jedny z nejlidnatějších států, a to Kalifornie, Florida a Texas.<sup>8</sup> Lze tedy konstatovat, že o konečných výsledcích prezidentských voleb může být rozhodnuto i daleko dříve. Po primárkách se během července a srpna konají sjezdy jednotlivých stran, v nichž se určí koneční kandidáti na posty jak prezidenta, tak i viceprezidenta země. Tato jména by sjezdy měly jen potvrdit, nikoliv vyvrátit. Viceprezidenta si určuje každý kandidát na prezidenta sám, je to jeho volba a strana k tomu jen přihlíží. Po stranických sjezdech jsou známa čtyři jména – dva kandidáti na prezidenta a dva na viceprezidenta.<sup>9</sup>

Jak již bylo zmíněno, v první fázi volí obyvatelé ve všech padesáti státech Spojených států amerických a federálním okrsku District of Columbia – Washington své volitele. K další fázi voleb dochází na podzim, kdy se vybírají volitelé. Datum těchto voleb je historicky dáno a vychází na úterý po prvním listopadovém pondělku v roce, jehož letopočet je dělitelnými čtyřmi. V některých státech se však volí předčasně, používá se termín tzv. super úterý.<sup>10</sup> Sbor volitelů, kteří byli vybráni občany a jsou poměrně zastoupeni dle států, zvolí v polovině prosince prezidenta. V tomto systému je často uplatňováno pravidlo – „vítěz bere vše“. Tento princip se zakládá na rovnosti jednotlivých států unie, ale také umožňuje kandidátovi na prezidenta vyhrát, i když získal celkově menší počet hlasů v lidovém hlasování než jeho soupeř. Počet volitelů je odpočítáván a stanovuje se dle počtu zástupců zvolených do Kongresu.<sup>11</sup> Celkový počet volitelů je 538, toto číslo je odvozeno od stovky senátorů (každý stát má dva), dalších 435 volitelů je ve Sněmovně reprezentantů – Kongresu. Poslední tři zastupují hlavní město Washington D. C. Kandidát, který chce být zvolen do úřadu prezidenta, musí získat alespoň 270 hlasů z celkového počtu 538. Volitelé jsou současně zavázáni dát hlas kandidátovi, kterého by chtěli lidé, jež je zvolili do funkce a dali jim svůj hlas (výsledky z primárních voleb).<sup>12</sup>

---

<sup>8</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. *Spojené státy americké. Společnost a politika*. 1.vyd. Praha: Libri s.r.o., 2002. s. 204. ISBN 80-7277-147-8.

<sup>9</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. *Spojené státy americké. Společnost a politika*. 1.vyd. Praha: Libri s.r.o., 2002. s. 209. ISBN 80-7277-147-8.

<sup>10</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87343-20-3.

<sup>11</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87343-20-3.

<sup>12</sup>AMERICKÉ CENTRUM. *Politický systém*. [online]. 2012. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/politicky-system>

Oficiální výsledky voleb jsou vždy známy 6. ledna a oznamují se na schůzi Kongresu. Funkční období nově zvoleného prezidenta Spojených států amerických začíná 20. ledna. V tento den se prezident účastní inaugurace, která probíhá před Kapitolem ve Washingtonu D. C., hlavním městě Spojených států amerických.<sup>13</sup> Úkolem prezidenta v tento den je složit před Kapitolem slib, jenž zní: „*Slavnostně přísahám, že budu čestně vykonávat funkci prezidenta Spojených států amerických a podle svých sil budu zachovávat, střežit a bránit Ústavu Spojených států amerických. K tomu mi dopomáhej Bůh.*“<sup>14</sup>

Volba prezidenta Spojených států amerických je celosvětovou senzací a je velice sledovanou událostí, jak je doloženo i v publikaci autorů Petra Karase a Karla Krupky: „*Málokterá událost vyvolává pravidelně takový celosvětový zájem jako volby prezidenta USA. Důvod je jasný. Spojené státy americké jsou dnes jedinou supervelmocí, největší ekonomikou světa, státem s největší vojenskou silou, a jejich prezident je tak vnímán jako nejmocnější muž světa. Byť je v posledních více než dvaceti letech tento fenomén silnější než kdy dříve, jsou Spojené státy prvořadou velmocí již po celé 20. století.*“<sup>15</sup>

## 1.2 Zahraniční politika

Zahraniční politice, jak je známa v současné době, předcházela diplomacie. Toto slovo znamená umění vyjednávat. Je definována i jako oficiální výstup státu v oblasti zahraniční politiky.<sup>16</sup> Lze ji také popsat takto: „*Diplomacie je obecným způsobem interakce a komunikace v mezinárodní politice a zároveň významným zahraničněpolitickým nástrojem aktérů na mezinárodní scéně.*“<sup>17</sup> Dnešní diplomacie má kořeny v Itálii v 15. století, v této době se začaly vyvíjet i mezinárodní vztahy mezi jednotlivými státy. Komunikace mezi jednotlivými vládci a zeměmi byla však obtížná. O „nové diplomacii“ rozhodla první světová válka, po které dochází k rozmachu a vývoji její moderní éry. V tomto období došlo k nárůstu mezinárodních témat

<sup>13</sup>Committee.[online]. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://inaugural.senate.gov/about/committee>

<sup>14</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. *Spojené státy americké. Společnost a politika*. 1.vyd. Praha: Libri s.r.o., 2002. s. 218. ISBN 80-7277-147-8.

<sup>15</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87343-20-3.

<sup>16</sup>TÓTH, R. *Politologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2015. s. 95-96. ISBN 978-80-262-0807-5.

<sup>17</sup>KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 49. ISBN 978-80-7367-469-4.



i proměněných států, díky tomu diplomatická agenda získala na rozmanitosti.<sup>18</sup> Zahraniční politika stejně jako diplomacie jsou součástí mezinárodních vztahů a mezinárodního politického prostoru. Každý stát uplatňuje určitou zahraniční politiku, ať už jde o zemi velikosti Spojených států amerických, Ruska či Kanady, nebo o stát menší, jakým je Česká republika, Maďarsko nebo Gruzie.

Zahraniční politika je strategie, kterou uplatňuje stát v mezinárodním prostředí. Slovo politika pochází z řečtiny a znamená veřejnou činnost, správu nebo vztahy mezi státy.<sup>19</sup> Lze si tento pojem vysvětlit i jako nástroj, který používají jednotlivé státy mezi sebou a zahraniční politiku uplatňují pomocí diplomacie.

Zahraniční politika je definována jako oficiální politika představitelů vlády suverénního státu vůči dalším samostatným státům a jejich představitelům. Tento koncept má kořeny v 17. století.<sup>20</sup> Vnější politika může být chápána i jako určitá interakce mezi dvěma a více státy, které získaly suverenitu, mají vládu, politické představitele, území a jsou uznány jako samostatné země. Každý stát se snaží plnit jak svou domácí, tak i zahraniční politiku.

S vnější politikou úzce souvisí také pojem „*two - level game*.“ neboli „hra dvou úrovní“ Jde o teoretický model, který zachycuje vztah mezi domácí a zahraniční politikou státu. Mezi nimi dochází k interakci, jelikož v domácí politice jsou státní představitelé nuceni jednat s opozicí a různými zájmovými skupinami o dané problematice a podobě zahraniční politiky. Současně ale na mezinárodní úrovni jsou ti samí představitelé nuceni vyjednávat s protějšky jiných zemí a států s cílem prosadit konkrétní zahraniční politiku.<sup>21</sup> „Hra dvou úrovní“ tedy může být chápána tak, že političtí aktéři a představitelé vyjednávají podmínky jak v domácí, tak i v zahraniční politice a jsou tedy „hráči na dvou polích – ve dvou hrách.“ V domácí politice se střetávají s opozicí a dalšími zájmovými uskupeními, odbory a ostatními politickými aktéry, zatímco v oblasti zahraniční politiky se setkávají s aktéry jiných států a mají za úkol dosáhnout cílů, které se v dané zemi stanovily, a současně reprezentovat domácí politiku s jejími cíli na domácím i mezinárodním politickém poli. Nejdříve se stanoví

---

<sup>18</sup>KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 49. ISBN 978-80-7367-469-4.

<sup>19</sup>TÓTH, R. *Politologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2015. s. 94-95. ISBN 978-80-262-0807-5.

<sup>20</sup>KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 329. ISBN 978-80-7367-469-4.

<sup>21</sup>KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 60. ISBN 978-80-7367-469-4.

podmínky v domácí politice, kde jsou vytýčeny cíle, a poté se tyto rozšíří na zahraniční prostor a politické výstupy v něm.<sup>22</sup>

Vedle domácí a zahraniční politiky existuje dále mezinárodní politika. Ta je podřazena mezinárodním vztahům, přičemž je charakterizována jako suma interakcí politického charakteru v mezinárodním působení. Rozdíl mezi mezinárodní a zahraniční politikou je v jejich vztahu k mezinárodnímu systému, ve kterém mezinárodní politika probíhá a v němž je zahraniční politika naplňována.<sup>23</sup> Z toho lze vyvodit, že politiku lze odstupňovat - od domácí přes zahraniční až po mezinárodní. V tomto případě by mohl být uveden také pojem světová politika, který se liší od mezinárodní politiky v tom, že mezinárodní politika probíhá v mezinárodním prostředí, které má systém mezinárodní společnosti, na rozdíl od něj světová politika strukturu nemá.<sup>24</sup>

### 1.3 Kampaň

Kampaň je základním nástrojem voleb, jelikož bez ní by nemohly být. Obě tyto složky jsou spojené a nemohou existovat odděleně. Kampaň má za úkol někoho nebo něco propagovat, volby jsou procesem, ve kterém jsou zvoleny vládní složky. Pomocí kampaně tedy politik či politická strana prosazují své myšlenky, nápady a postoje a tím se dostávají do podvědomí voličů, kteří buď jdou k volbám, nebo nikoliv. Politik či politická strana, hnutí i uskupení lákají pomocí kampaně voliče a přesvědčují je, aby dali svůj hlas ve volbách právě jim a ne někomu jinému. Význam slova kampaň je z francouzského jazyka „*campagne*“, doslovně znamená pláň, válečné území. Obsahu, ve kterém ho známe dnes, tedy propagační akce, nabylo až později.<sup>25</sup> Autorka Pippa Norris charakterizuje kampaň jako snahu, která je organizovaná a jejím cílem je přenést

---

<sup>22</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Vysoká ekonomická škola v Praze, nakladatelství Oeconomica pro studium na VŠE v Praze, 2012. s. 71-72. ISBN 978-80-245-1357-7.

<sup>23</sup>KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 158. ISBN 978-80-7367-469-4.

<sup>24</sup>KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 159. ISBN 978-80-7367-469-4.

<sup>25</sup>KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. s. 325. ISBN 14-545-83.

informaci k lidem či jednotlivci. Toto úsilí je má mobilizovat a přesvědčit, přičemž tato definice není aplikovaná jen na politický marketing a politickou reklamu, ale na kampaň obecně.<sup>26</sup>

Politolog David M. Farrell charakterizuje volební kampaň jako proces, ve kterém se snaží politická strana či jednotlivý kandidát získat co nejvíce hlasů a porazit soupeře.<sup>27</sup> V tomto případě je možné kampaň vnímat jako nástroj, ve kterém se politické subjekty, strany, hnutí a jednotlivci snaží získat podporu občanů, kteří mají volební právo. Cílem kampaně je vítězství a získání co největšího počtu hlasů pro daný subjekt či jednotlivce, kteří se poté podílejí na vládnutí a moci v daném státě. Z tohoto úhlu pohledu lze volební kampaň chápat také jako určitou politickou komunikaci mezi politickým subjektem či jednotlivcem a voliči. Lze z toho také vyvodit jednoduché pravidlo: pokud si politický subjekt či jednotlivce získal dostatečnou důvěru, je pravděpodobné, že voliči ho půjdou v dalších volbách volit znovu, a má tedy možnost svůj mandát či post znovu obhájit a zvítězit. Pokud voliči nebudou se svou volbou spokojeni, v dalších volbách se rozhodnou pro jiného kandidáta či politický subjekt, nebo k volbám nepřijdou vůbec.

Pojem kampaň lze také vymezit jako organizované a naplánované úsilí různých subjektů, jednotlivců či skupin s cílem dosáhnout předem určených hodnot a stanovisek. V politické kampani jde především o ovlivnění rozhodovacího či vládnoucího procesu, o získání voličů s jejich hlasy na svou stranu.<sup>28</sup> Kampaň má za cíl ovlivnit nejen postoje, ale i chování těch, na které je zaměřena. Politické subjekty mají snahu kampaní podsunout voličům kritéria, podle kterých se poté budou při volbách rozhodovat, a pomohou jim při tomto výběru. Cílem kampaně je tedy sestavit témata a fakta tak, aby zapůsobila na voliče a oslovila ho.<sup>29</sup>

Autorky Matušková a Pavlová popisují kampaň takto: „*Volební kampaň je zákonem vymezená doba, v průběhu které se strana soustředí na to představit sama sebe, lídra,*

---

<sup>26</sup>NORRIS, P. 2000. *A Virtuous Circle*. In: BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu: Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: IIPS, 2005. s. 17. ISBN 80-210-3800-4.

<sup>27</sup>FARELL, D., 1998. *Political Science and Politics*. In: CHYTILEK, R., O. EIBL, A. MATUŠKOVÁ a kol. *Teorie a metody politického marketingu*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2012. s. 159. ISBN 978-80-7325-281-6.

<sup>28</sup>KUBÁČEK, J. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. s. 25. ISBN 978-80-247-4013-3.

<sup>29</sup>KUBÁČEK, J. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. s. 26. ISBN 978-80-247-4013-3.

*kandidáty a hlavní programové body.*“<sup>30</sup> Z tohoto pohledu je kampaň časově vymezeným dějem, který trvá určitou dobu. Její role v tomto směru je také daná a ohraničená. Dalším aspektem je, jak tato kampaň je zaměřená a kam chce být zacílena. Zda se omezí na určitou část voličů a voličského spektra, nebo její působnost bude na celém území daného státu.

Proces kampaně lze popsat takto: na začátku se nachází nějaký kolektivní zdroj, ten působí prostředím různých kanálů a nese mnoho rozmanitých sdělení. Ta se filtrují dle různých faktorů (pozornost, vnímání, situace jedince či skupiny a motivace). Dále záleží na veřejném rozsahu kampaně, na tom, co chce sdělit, a nakonec se objevují odezvy, které jsou pro kampaň důležité, jelikož mohou rozhodnout, jaký dopad bude mít.<sup>31</sup>

Politickou kampaň lze členit na poddruhy – kampaň volební, informační kampaň, referendum, image kampaň a kampaň prosazující určitá témata. Volební kampaně se účastní více politických subjektů, jednotlivců či skupin osob, jež v ní stojí proti sobě. Jejich cílem je přesvědčit voliče, aby jim dali své hlasy. Každé toto uskupení nebo jednotlivci mají specifické rysy, na které jsou zaměřeny a specializují se na ně. Informační kampaň ponaučuje veřejnost, její problematika se zaměřuje na určité téma. Referendum je většinou zaměřeno pouze na jedno téma, čímž se liší od volební kampaně. Zpravidla má více subjektů či aktérů dané problematiky. Cílem referenda je souhlasit či nesouhlasit s tématem, odpovídá se v něm ano nebo ne. Kampaň prosazující určitá témata je založena na principu určitého zájmu jednotlivce nebo skupiny, kteří se snaží prosadit svůj zájem pomocí kampaně. V tomto případě lze použít i nátlak. Image kampaň se zaměřuje jen na jednu osobu. Může se zabývat jedním nebo více tématy.<sup>32</sup>

Politická komunikace a volební kampaně jsou součástí voleb a jejich význam stále stoupá. Z toho plyne, že se politické strany a subjekty nemohou spolehnout na stabilní podporu voličů. Politické strany během volebních kampaní a předvolebního času

---

<sup>30</sup>MATUŠKOVÁ, A.; PAVLOVÁ, E. Volební strategie a kampaně: In: CHYTILEK, R., O. EIBL, A. MATUŠKOVÁ a kol. *Teorie a metody politického marketingu*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2012. s. 159. ISBN 978-80-7325-281-6.

<sup>31</sup>MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2007. s. 379. ISBN 978-80-7367-338-3.

<sup>32</sup>BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. s. 19. ISBN 80-210-3800-4.

nesoupeří jen s rivaly, ale také s masmédií, zájmovými skupinami a sociálními hnutími. Jejich cílem je získat co nejkvalitnější distribuci informací přímo k voliči.<sup>33</sup>

Podle politologů Davida Denvera a Gordona Handse má volební kampaň za cíl čtyři aspekty: informování voličů, za kterým následují přesvědčení společně s posílením stávající podpory, vyústěním je mobilizace voličů.<sup>34</sup> Volební kampaň je možné označit za organizovanou činnost a nástroj, který je využíván v politické komunikaci k získání moci v daném subjektu, státě, území. Organizovanost a organizaci mají na starosti volební týmy, které tuto činnost vykonávají a mají za ni zodpovědnost. Ve volebních týmech působí experti na dané obory, mohou jimi být marketingoví pracovníci, psychologové, sociologové, specialisté na komunikaci, politologové či ekonomové. Volební štáb je zodpovědný za volební strategie, do nichž lze zařadit volební apel, image strany i kandidáta, území či prostředí, na kterém bude volební kampaň použita a do kterého bude aplikována. Dále má volební štáb na starosti zvolení taktiky použité v kampani. Tato taktika se může během celé kampaně měnit a vyvíjet. V tomto procesu je důležité sledovat vývoj situace, protikandidáta či protikandidátů, názory a reakce potencionálních voličů. Nesmí se podcenit strategie a vývoj situace.<sup>35</sup> Volební štáby si musí být vědomy své zodpovědnosti a důležitosti, jelikož na nich může být postaven finální verdikt, jestli strana či jednotlivec volby vyhraje, nebo prohraje. Všechny politické subjekty a jednotlivci mají volební štáby, poradce a odborníky, kteří jim s kampaní pomáhají a kteří za ní stojí.

Volební kampaně lze členit na několik druhů. Jsou také různě definované, záleží na autorovi, jaký zvolí systém. Z hlediska času a historie jsou jimi: „premoderní,“ moderní a postmoderní kampaň. K tomuto rozdělení se přiklání nejvíce autorů.<sup>36</sup>

„Premoderní“ kampaň je nejstarší, datuje se do období od konce devatenáctého století až do padesátých let století dvacátého. Je spojena s rozvojem práva volebního i práv občanských a s masovými politickými stranami. Její důraz je kladen na přímý

---

<sup>33</sup>KUBÁČEK, J. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. s. 26. ISBN 978-80-247-4013-3.

<sup>34</sup>DENVER, D.; HANDS, G. 2002. *Do Political Campaigns Matter? Campaigning Effects in elections and referendums*. In: BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*.

1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. s. 20-21. ISBN 80- 210- 3800-4.

<sup>35</sup>KUBÁČEK, J. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. s. 26. ISBN 978-80-247-4013-3.

<sup>36</sup>BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. s. 50-51. ISBN 80- 210- 3800-4.

kontakt s voliči, otevřenou komunikací a menší oblast působení.<sup>37</sup> Akcent byl kladen na veřejná setkání a mítinky, v současnosti zejména na telefonické hovory.<sup>38</sup> Moderní kampaň je datována od padesátých let dvacátého století. Jejím charakteristickým znakem je uvolněná politická angažovanost, „*catch all strategies*“ – přesvědčit co nejvíce voličů. Účelem bylo získat i jiné voliče než jen ty vlastní.<sup>39</sup> Moderní kampaň je spojena s televizním vysíláním, volič se stává pasivním konzumentem a pouhým divákem.<sup>40</sup> Postmoderní kampaň je datována do devadesátých let dvacátého století. Využívá moderní technologie, zaměřuje se především na technologie komunikační. Postmoderní kampaň je permanentní a orientuje se na voliče.<sup>41</sup> Využívá moderní technologie, kterými jsou internet, digitální média, televize, nepřetržité zpravodajství, on – line čas a prostředí, billboardy a volební štáby.<sup>42</sup>

Z hlediska specifické orientace se rozlišuje kampaň orientovaná na voliče a kampaň zacílená na kandidáta/lídra/ straníka.<sup>43</sup> Dále rozeznáváme způsoby vedení kampaně podle orientace na marketing, na masmédiá, na strategickou mašinérii nebo na orientaci profesionální.<sup>44</sup>

Mezi nové trendy lze zařadit kampaně permanentní a negativní. Polský politolog Andrej Jablonski popisuje permanentní kampaň jako takovou, která nemá ukončení, její charakter je trvalý a politický subjekt či jednotlivec získává hlasy voličů a přízeň stále.<sup>45</sup> Tato kampaň má kořeny ve Spojených státech amerických a je využívána od sedmdesátých let dvacátého století. Permanentní kampaň trvá dodnes a stále se rozvíjí.

---

<sup>37</sup>BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. s. 50-51. ISBN 80- 210- 3800-4.

<sup>38</sup>JABLONSKI, W., A. a kol. *Politický marketing. Úvod do teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2006. s. 15-16. ISBN 80-7364-011-2.

<sup>39</sup>EVANS, J., NORRIS, P. 1999. *Critical Elections*. In: BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. s. 52-53. ISBN 80- 210- 3800-4.

<sup>40</sup>JABLONSKI, W., A. a kol. *Politický marketing. Úvod do teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2006. s. 15-16. ISBN 80-7364-011-2.

<sup>41</sup>JABLONSKI, W., A. a kol. *Politický marketing. Úvod do teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2006. s. 15-16. ISBN 80-7364-011-2.

<sup>42</sup>NOVOTNÝ, L. *Politologie*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009. s. 118. ISBN 978-80-86723-64-8.

<sup>43</sup>WISZNIOWSKI, R. 2000. *Marketing wyborczy. Studium kampanii wyborczych w prezydenckich i semiprezydenckich*. In: In: CHYTILEK, R., O. EIBL, A. MATUŠKOVÁ a kol. *Teorie a metody politického marketingu*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2012. s. 159-160. ISBN 978-80-7325-281-6.

<sup>44</sup>MAUSER, G. A. 1983. *Political Marketing. An Approach to Campaign Strategy*. In: CHYTILEK, R., O. EIBL, A. MATUŠKOVÁ a kol. *Teorie a metody politického marketingu*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2012. s. 161. ISBN 978-80-7325-281-6.

<sup>45</sup>JABLONSKI, W., A. a kol. *Politický marketing. Úvod do teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2006. s. 17. ISBN 80-7364-011-2.

Pojem permanentní kampaň použil novinář Sidney Blumenthal. Nazval ji novou ideologií současnosti a specifikoval jako kampaň, jež si podmaňuje vládu.<sup>46</sup> Permanentní kampaň je v neustálém kontaktu s voliči, lze ji charakterizovat také tak, že nikdy neskončí, jelikož jakmile jsou u konce jedny volby, druhý den kampaň znovu začíná a zaměřuje se na další volby v pořadí. Jde o neustálý boj, který se nikdy nezastaví a neskončí.<sup>47</sup> Jako první tuto kampaň fakticky použil americký prezident Bill Clinton, po něm následovali další američtí prezidenti i politici z celého světa.<sup>48</sup>

Druhým trendem je negativní kampaň. Jedná se o kampaň, ve které je snaha pošpinit, oslabit nebo zdiskreditovat politické subjekty, strany či jednotlivce. Charakteristickým znakem je snaha soustředit veškerou pozornost na protivníka a naopak odvrátit ji od sebe. Nejedná se o kampaň etickou.<sup>49</sup> Politoložka Johnson-Carteeová rozčleňuje negativní kampaň do tří celků, a to na reklamu odvozenou srovnávací, přímou útočnou a přímou srovnávací.<sup>50</sup> Negativní kampaně se neobjevují jen mezi soupeřícími politickými stranami, ale někdy je tomu tak i mezi jednotlivými politiky ve stejné straně. Příkladem toho může být situace, která se stala ve Spojených státech amerických v roce 2008. Za Demokratickou stranu kandidovali Hilary Clintonová a Barack Obama. Clintonová byla prezentována na veřejnosti jako silnější kandidát Demokratické strany, ale došlo k opaku a vítězným kandidátem za tuto stranu se stal její „soupeř“ Barack Obama.<sup>51</sup>

Třetím trendem ve volebních kampaních je tzv. *amerikanizace*, kdy dochází k použití marketingových postupů a taktik, které mají za následek jednak vyšší pozornost, ale také lepší výběr volebního štábu pro danou politickou stranu či

---

<sup>46</sup>BLUMENTHAL, S. 1980. *The Permanent Campaign: Inside the World of Elite Political Operatives*. In: ŠARADÍN, P. a kol. *Politické kampaně, volby a politický marketing*. 1. vyd. Olomouc: Periplum, 2007. s. 32. ISBN 978- 80- 86624-36-5.

<sup>47</sup>EIBL, O.;KÓŇA,O. *Permanentní kampaň*. In: ŠARADÍN, P. a kol. *Politické kampaně, volby a politický marketing*. 1. vyd. Olomouc: Periplum, 2007. s. 218. ISBN 978- 80- 86624-36-5.

<sup>48</sup>EDWARDS, G. *The Permanent Campaign: Why Does the President Go Public?*. [online]. 2003. [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.publicopinionpros.norc.org/inprint/2005/june/edwards.asp>

<sup>49</sup>BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. s. 28. ISBN 80- 210- 3800-4.

<sup>50</sup>JOHNSON - CARTEE, K., COPELAND, G. 1991. *Negative Political Advertising: Coming of Age*. In: CHYTILEK, R., O. EIBL, A. MATUŠKOVÁ a kol. *Teorie a metody politického marketingu*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2012. s. 197. ISBN 978-80-7325-281-6.

<sup>51</sup>KREJČÍ, M. *Jak se „dělá“ prezident Spojených států amerických*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta a.s. s. 225-226. ISBN 978-80-204-1935-4.

jednotlivce. Pokud jde o kampaň zaměřenou na lídra, je zde zapotřebí, aby zapůsobil na veřejnost, měl charisma a určité osobité znaky. Měl by umět zaujmout a vyniknout.<sup>52</sup>

---

<sup>52</sup>BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. s. 49. ISBN 80- 210- 3800-4.



## 2 ZAHRANIČNÍ POLITIKA USA

Zahraniční politika Spojených států amerických je specifickou strategií, kterou Spojené státy a jejich političtí aktéři uplatňují. Pavel Barša a Ondřej Císař zmiňují ve své publikaci informaci o tom, že Nový svět uvízl v „historii“, jelikož na rozdíl od evropského pojednání zahraniční politiky je v té americké alfa i omegou obhajoba státních zájmů a jednání v souladu s nimi.<sup>53</sup> Dále potvrzují i skutečnost, že Amerika se po druhé světové válce stala jednou ze dvou velmocí, posléze ve 21. století mocností jedinou.<sup>54</sup>

Libor Boháč charakterizuje zahraniční politiku jako vztah, ve kterém může při jakémkoliv problému či konfliktu dojít k poklesu, nebo naopak ke vzrůstu prestiže země a tím i k ohrožení jednotlivých cílů, informací a vztahů mezi státy.<sup>55</sup> Spojené státy americké vznikly z kolonií evropských států, které si je založily v Novém světě. Když si tyto kolonie vybojovaly nezávislost, byly lehce zranitelné, proto se spojily v konfederaci. Součástí tohoto aktu bylo také sjednocení státní suverenity, práva, zahraničních vztahů a obrany, což bylo pro všechny bývalé kolonie jednou z velkých výhod. V této době začala fungovat i zahraniční politika Spojených států amerických, důkazem může být mírová smlouva s Velkou Británií z roku 1783.<sup>56</sup>

Henry Kissinger o americké zahraniční politice řekl, že je pro ni charakteristická rovnováha mezi „globalismem“ a „izolatismem.“<sup>57</sup> Americká zahraniční politika má jasně vymezené hranice, ve kterých se nachází, a je postavena na dlouhodobě konstantních ideových kořenech.<sup>58</sup>

---

<sup>53</sup>BARŠA, P.; CÍSAŘ, O. *Anarchie a řád ve světové politice: Kapitoly z teorie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. s.399. ISBN 978-80-7367-094-8.

<sup>54</sup>BARŠA, P.; CÍSAŘ, O. *Anarchie a řád ve světové politice: Kapitoly z teorie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. s.399. ISBN 978-80-7367-094-8.

<sup>55</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 46. ISSN 0323-1844.

<sup>56</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 46. ISSN 0323-1844.

<sup>57</sup>KISSINGER, H. *Potřebuje Amerika zahraniční politiku? Cesta k diplomacii pro 21. století*. 1. vyd. Praha: Jiří Buchal – BB art, 2002. s. 198-204. ISBN 80-7257-736-0.

<sup>58</sup>SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 25. ISBN 978-80-87092-11-8.

## 2.1 Aktéři

Ústava je nejvyšším zákonem a ustanovením ve Spojených státech amerických. Rozděluje zahraniční aktivity mezi prezidenta a Kongres, nejsou zde uvedeny pravomoci jednotlivých institucí, ani jak mají vymezenou působnost. Tento princip mezi nimi však funguje. Prezident je vrchním velitelem ozbrojených sil, může uzavírat mezinárodní smlouvy, avšak potřebuje k tomu souhlas alespoň svou třetin senátorů. Mezi jeho pravomoci patří také přijímání a jmenování konzulů, vyslanců a velvyslanců. Americký prezident je „jediným reprezentantem Spojených států amerických v zahraničních vztazích a vnější politice.“<sup>59</sup> Jde tedy o výsadu, která je určena prezidentovi, podobné privilegium měli v minulosti monarchové.

Kongres má na starosti rozpočet, zodpovídá za federální výdaje. Dále může vyhlásit válku, zřizovat a povolávat loďstvo a vojsko. Jelikož má na starosti výdaje země, tak reguluje i zahraniční obchod, dále má ve správě veřejné výdaje, všeobecně dohlíží na stát a vytváří legislativu. Spolupracuje s prezidentem tím, že schvaluje zákony a finance. Mezi pravomoci Senátu patří potvrzení a jmenování navržených diplomatů. Prezident musí Senát požádat o souhlas s uzavřením mezinárodní smlouvy, pro jeho podepsání musí být alespoň dvě třetiny senátorů.<sup>60</sup> Toho jde i zneužít, příkladem může být udržování izolacionistické politiky.

Během druhé světové války Spojené státy americké zjistily, že nemají univerzální instituci, která by koordinovala společnou politiku ministerstev zahraničí, námořnictva a armády. Proto byl v roce 1947 přijat Zákon o národní bezpečnosti, na základě kterého vzniklo ministerstvo obrany. Americké letectvo vytvořilo vlastní organizaci a strukturu, ministerstvo zahraničních věcí pokračovalo ve své činnosti. Ve stejném období byl také přijat zákon o zpravodajských službách, kterým vznikla Ústřední zpravodajská služba – CIA, dále Národní bezpečnostní rada – NSC. Jejich hlavními představiteli jsou americký prezident, viceprezident a ministři zahraničí a obrany.<sup>61</sup>

---

<sup>59</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 47. ISSN 0323-1844.

<sup>60</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Vysoká ekonomická škola v Praze, nakladatelství Oeconomica pro studium na VŠE v Praze, 2012. s. 70. ISBN 978-80-245-1357-7.

<sup>61</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 48 - 49. ISSN 0323-1844.

Ministerstvo zahraničních věcí se dá považovat za národní diplomatickou zpravodajskou centrálu, jelikož denně zpracovává tisíce zpráv, které musí filtrovat, vybrat z nich jen ty nejdůležitější a na ty posléze upozornit prezidenta. Podle získaných informací se odvíjí postoje, rozhodnutí a směr politiky Spojených států amerických v zahraničí. Ministerstvo zahraničních věcí je prezidentovi rádcem i při sjednávání mezinárodních smluv. Zastává názor, který prosazuje v OSN a dalších mezinárodních organizacích. Ministerstvo by mělo zaručovat stabilitu zahraniční politiky Spojených států amerických, ať už je prezident ze strany Demokratické či Republikánské.<sup>62</sup>

Národní bezpečnostní rada – NSC má pouze poradní funkci, rozhodnutí je na prezidentovi. Úkolem Národní bezpečnostní rady je koordinovat americké zpravodajské, vojenské a diplomatické aktivity. Činnosti, které rada vykonává, se týkají domácí i zahraniční politiky, zahrnují celkově národní bezpečnost.<sup>63</sup>

Ministerstvo obrany má na starosti informovat prezidenta a radit mu ve věcech obrany státu. Pod ministerstvo patří námořnictvo, pozemní jednotky a národní garda. Bezpečnostní složky zajišťují obranu Spojených států, jak na vlastním území, tak za hranicemi. Ministerstvo také udržuje jednotky v zámoří, kde chrání americký zahraniční obchod či území a poskytují pomoc, kterou Spojené státy americké přislíbily ve smluvních závazcích. Část zaměstnanců působí ve zpravodajských složkách, podílí se na výzkumech či průzkumech. Ministr obrany má na starosti obranu státu, ale vrchním velitelem Spojených států amerických je prezident, který má v rukou veškerou moc. Svůj vliv uplatňuje při prosazování zájmů Spojených států amerických. Je však nutno zmínit, že Spojené státy jsou světovou velmocí a prezident má tedy zodpovědnost i za další státy ve světě, nejen za vlastní zemi.<sup>64</sup>

Zpravodajské služby získávají informace o záměrech, schopnostech a plánech cizích států. Tyto informace a poznatky dále ovlivňují zahraniční politiku a postoje jednotlivých zemí.<sup>65</sup> Ve Spojených státech amerických byly zpravodajské služby

---

<sup>62</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 49. ISSN 0323-1844.

<sup>63</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Vysoká ekonomická škola v Praze, nakladatelství Oeconomica pro studium na VŠE v Praze, 2012. s. 71. ISBN 978-80-245-1357-7.

<sup>64</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 50. ISSN 0323-1844.

<sup>65</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Vysoká ekonomická škola v Praze, nakladatelství Oeconomica pro studium na VŠE v Praze, 2012. s. 71-72. ISBN 978-80-245-1357-7.

založeny v roce 1947 a sdružuje je Ústřední zpravodajská služba – CIA (Central Intelligence Agency). Podle zákona je odpovědná za informace týkající se národní bezpečnosti, měla by je hodnotit a analyzovat, rozšiřovat zpravodajství do vlády a v neposlední řadě je koordinovat. Má spolupracovat s ostatními zpravodajskými službami a poskytovat jim informace, pokud je to nutné. Dalšími zpravodajskými službami jsou INR (Bureau of Intelligence and Research), DIA (Defence Intelligence Agency), FBI (Federal Bureau of Investigation), the National Security Agency a the Department of the Treasury.<sup>66</sup>

Velvyslanci působí v cizích zemích a mají pozici nejvyššího reprezentanta Spojených států amerických. Velvyslanec má v daném státě na starosti všechny zaměstnance, kteří mohou být součástí ministerstva zahraničních věcí, zpravodajských služeb, vládních agentur a dalších institucí. Velvyslanectví a diplomaté jsou přímo napojeni na ministerstva ve Washingtonu. Další rolí velvyslance je to, že se stává mluvčím Spojených států amerických a zástupcem prezidenta, není tedy jen nejvyšším reprezentantem v zemi.<sup>67</sup>

## 2.2 Nástroje

Americká zahraniční politika využívá mnoho různých nástrojů, pomocí kterých prosazuje zahraniční politiku nejen Spojených států amerických. Jedním z těchto nástrojů jsou americké ozbrojené síly, které jsou obecně považovány za nejmocnější a nejlépe vycvičené jednotky na světě. Ozbrojené složky a jejich síla slouží jako důležitý zdroj geopolitického postavení a moci Spojených států amerických ve světě. Tyto jednotky mají k dispozici nejvyspělejší technologie, nejvyšší výdaje na jejich vývoj, používání a uplatnění. Ozbrojené jednotky jsou složeny z více než dva miliony dvě stě tisíc osob a v aktivní službě je přes jeden milion čtyři sta tisíc vojáků.<sup>68</sup> Americké ozbrojené síly působí i mimo Spojené státy americké. Jedná se o země, ve kterých mají

---

<sup>66</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 50- 51. ISSN 0323-1844.

<sup>67</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. *Spojené státy americké. Společnost a politika*. 1.vyd. Praha: Libri s.r.o., 2002. s. 126 -127. ISBN: 80-7277-147-8.

<sup>68</sup>SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 30. ISBN 978-80-87092-11-8.

Američané zastupitelské úřady a také o ty, kde hrozí možnost ohrožení bezpečnosti. V současné době se jedná především o Blízký a Dálný východ. Ozbrojené jednotky zaručují Spojeným státům americkým výhodu v přípravě na potencionální hrozby, při snížení technologických a finančních výdajů v případě vojenské operace. Zajišťují také zlepšení či udržení vzájemných vztahů se zemí, ve které se jednotky nacházejí. Americké jednotky jsou v současné době například v Afghánistánu, v Japonsku, v Jižní Koreji či na Tchaj-wanu, stáhly se z Iráku.

Dalším nástrojem či složkou je ekonomická síla, tedy rozpočty financí, které se vydávají na zahraniční politiku. Americká ekonomická síla se projevuje ve vztahu mezi zahraniční politikou a domácí ekonomickou situací. Ekonomika je dána rozpočty, které ji regulují. Jsou na nich závislé nejen projekty v zahraničí, ale zároveň také vnější politika pomáhá udržovat mezinárodní hospodářství a ponechává Spojeným státům americkým jejich postavení na mezinárodním poli.<sup>69</sup>

Spojenci jsou třetím faktorem, jenž je spjatý s americkou zahraniční politikou. Jsou to země, které spolupracují se Spojenými státy, podílejí se na politice a vytvářejí ji tak, jak ji Spojené státy americké chtějí uplatňovat a šířit. Spojenci jsou podle autorů Davida Mullera, Kryštofa Kozáka a Jiří Skoupého jedním z nejdůležitějších prostředků pro uplatňování americké politiky a vlivu Spojených států za hranicemi, ale současně mohou být také jedním z limitujících faktorů. Je tomu tak, jelikož nemohou prosazovat jen své cíle a zájmy. Ty musí být výhodné i pro spojence, což může omezit vyjednávání podmínek mezi jednotlivými státy.<sup>70</sup> Mezi nejvýznamnější spojence Spojených států amerických lze zařadit země sdružené v Severoatlantické alianci, mezi nimi pak především Francii, Německo a Velkou Británii. V oblasti Blízkého východu (angličtina používá výraz Střední východ) jsou to Izrael, Saudská Arábie a Turecko, z dalších asijských států pak Japonsko, Jižní Korea a Tchaj-wan. V neposlední řadě je třeba jmenovat mezi spojenci také Austrálii.<sup>71</sup> Otázkou vztahu mezi Spojenými státy americkými a Pákistánem se zabýval šéf CIA Leon Panetta, který navštívil Islámábád,

---

<sup>69</sup>MULLER, D.; KOZÁK, K. a SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 34-36. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>70</sup>MULLER, D.; KOZÁK, K. a SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 40. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>71</sup>KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 261. ISBN 978-80-7367-469-4.

avšak spojenectví mezi oběma státy je nejisté, i když pro Spojené státy americké by představovalo výhodu a bylo by klíčové.<sup>72</sup>

Americký prezident disponuje nástroji, které se dají charakterizovat jako kroky reagující na zahraniční události, dále návrhy legislativy, vyjednávání mezinárodních dohod a posléze jejich dosažení, vyjádření názorů na plánované strategie a jejich cíle, v neposlední řadě pak samotná realizace akcí.<sup>73</sup> Pro dosažení stanovených cílů v zahraniční politice prezident disponuje privilegiem vybrat si spolupracovníky. Těmito lidmi jsou poradce pro národní bezpečnost, viceprezident Spojených států amerických, ministři obrany a zahraničí. Všichni čtyři jsou tedy také aktéry zahraniční politiky. Dále do tohoto systému spadají Úřad pro řízení a rozpočet, Rada ekonomických poradců, Obchodní zmocněnec USA, Národní ekonomická rada a Rada domácí bezpečnosti.<sup>74</sup> Jelikož americký prezident potřebuje pro ratifikaci mezinárodní smlouvy získat alespoň dvě třetiny Senátu, aby byl odsouhlasen jeho podpis, tak opakovaně dochází k tomu, že prezident podepíše exekutivní dohodu, jejíž platnost je stejná jako u mezinárodní smlouvy, avšak nepotřebuje k tomu souhlas Senátu. Takto byly ujednány například dohody v Teheránu, v Jaltě, v Postupimi či v Berlíně.<sup>75</sup>

Kongres je další institucí, která rozhoduje o zahraniční politice. Mezi jeho nástroje patří legislativní směrnice, legislativní omezení financování, parlamentní dohled či neformální rady. Legislativními nástroji jsou vyhlášení války, rozpočtové zdroje, regulace mezinárodního obchodu či schvalování mezinárodních smluv a jejich ratifikace (neboť bez souhlasu dvou třetin Senátu prezident nemůže smlouvu podepsat). Mezi nelegislativní nástroje patří vyšetřování Kongresu, konzultace členů Kongresu se zástupci exekutivy, procesy získávání informací a možnost právní žaloby proti americkému prezidentovi.<sup>76</sup>

---

<sup>72</sup>ČESKÝ ROZHLAS. *USA a Pákistán se potřebují, přesto jsou jejich vztahy napjaté*. [online] 15.6.2011 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/zpravy/blizkyvychod/\\_zprava/usa-a-pakistan-se-potrebuji-presto-jsou-jejich-vztahy-napjate--908205?print=1](http://www.rozhlas.cz/zpravy/blizkyvychod/_zprava/usa-a-pakistan-se-potrebuji-presto-jsou-jejich-vztahy-napjate--908205?print=1)

<sup>73</sup>LEPŠ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 53. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>74</sup>DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Vysoká ekonomická škola v Praze, nakladatelství Oeconomica pro studium na VŠE v Praze, 2012. s. 71-72. ISBN 978-80-245-1357-7.

<sup>75</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 52. ISSN 0323-1844.

<sup>76</sup>LEPŠ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 57-59. ISBN 978-80-87092-11-8.

Tajné operace („covert operations“) jsou dalšími nástroji americké zahraniční politiky. Jejich cílem je ovlivnit události a akce mimo území Spojených států amerických tak, aby nebyla patrná účast domácí nebo americké vlády. Do těchto operací mohou spadat vojenské a polovojenské akce, podpora jednotlivců či organizací, klamná propaganda, tajné sponzorování zahraničních médií, utajované politické či ekonomické akce vedoucí k pádu ekonomiky či vlády. Mohou sem patřit i atentáty. Tyto operace vykonává organizace CIA pod vedením prezidenta, který by o nich měl informovat Kongres.<sup>77</sup>

V zahraniční politice mohou sehrát svou roli také média, lze je tedy považovat za nástroj. Svým vlivem a působností mohou zasahovat do zahraniční politiky nepřímo, podle toho, jak podávají a zpracovávají informace, ke kterým se dostanou a hodlají je prezentovat na veřejnosti. Média mohou zahraniční politiku podpořit, ale také zmařit a zkomplikovat. Může dojít k tzv. efektu CNN. Ten lze vysvětlit jako akci, ke které dojde, když média publikují zprávu ze sféry zahraniční politiky. Tato informace je v přímém přenosu a tedy v reálném čase, jelikož ji zprostředkuje stanice, která vysílá nepřetržitě 24 hodin denně.<sup>78</sup> Steven Livingston charakterizuje efekt CNN jako urychlovač rozhodovacího procesu, kdy zpravodajství vyše zprávu do světa a politik či vláda na ni musí bezprostředně reagovat a neprodleně se tímto sdělením zabývat.<sup>79</sup> Efekt CNN může také v krajním případě cíle zahraniční politiky svým nepřetržitým zpravodajstvím komplikovat, ba je i zničit. Tímto přístupem může kupříkladu ohrozit vojenskou misi či dokonce zapříčinit její ukončení.<sup>80</sup>

Posledním nástrojem americké zahraniční politiky je „*think tank*.“ Tento výraz znamená vytváření specifických politik. Jejich hlavním cílem je formování a prosazení programů, postojů a politik. Lze je nazývat „čtvrtou složkou vlády“. Ve Spojených státech amerických jsou početně zastoupeny a ovlivňují jak exekutivu, tak i legislativu. Mezi „*think tank*“ lze zařadit instituce, které se účastní výzkumu, analýz a poradenství v zahraniční i domácí politice. Jejich cílem není jen vliv na vnější a vnitřní dění, ale

---

<sup>77</sup>BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2, p. 51. ISSN 0323-1844.

<sup>78</sup>SEHNÁLKOVÁ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraníční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 80. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>79</sup>LIVINGSTON, S. *Clarifying the CNN Effect: An Examination of Media Effects According to Type of Military Intervention*. Harvard University, John F. Kennedy School of Government, 1997. s. 2.

<sup>80</sup>BELKNAP, M. *The CNN Effect: Strategic Enabler or Operation Risk?* USAWC Strategy Research, U.S. Army War Colledge, Carlisle Barracks, Pennsylvania.

také šíření informací na veřejnosti a působení na ni, a to zejména ve významných médiích, kterými jsou Washington Post, New York Times, CNN, Fox News či YouTube.<sup>81</sup> Za „*think tank*“, který změnil historii, je považována *Heritage Foundation*, jelikož se zaměřila na ideologický výzkum a prosazení svých výstupů na poli vrcholových politiků.<sup>82</sup>

## 2.3 Cíle

Cíle americké zahraniční politiky jsou jinak vymezeny, než je tomu v evropských zemích. Jedním z principů je řešení konfliktů a problémů, které nastanou, právní cestou. Tím dojde k vítězství a hodnoty, které jsou předurčeny, jsou správným řešením situace. Dalším principem, který by měl být uplatňován, je demokratický liberalismus, jenž je nejlepší aplikací a volbou pro všechny.<sup>83</sup> Tento systém by měl být cílem i pro ostatní státy.

Ochrana amerického politického systému je dalším cílem americké zahraniční politiky. Na jedné straně by v zahraniční politice měly být zahrnuty americké hodnoty, avšak dochází zde k rozporu, pokud se prezident rozhodne zemi izolovat a hodlá separovat Spojené státy od ostatních států i od amerických závazků. Na druhé straně stojí internacionalismus, který hlásá, že by se Spojené státy americké měly angažovat ve světové politice, podílet se na utváření mezinárodní politiky a šířit již zmíněné americké hodnoty a názory. Pomocí nástrojů zahraniční politiky by „transformovaly svět k lepšímu,“ musely by však dodržet aktivní zapojení do světové a mezinárodní politiky.<sup>84</sup>

Spojené státy americké kladou důraz na vedení aktivní zahraniční politiky doslova po celém světě.<sup>85</sup> Lze to konkretizovat i na příkladech z minulosti, kdy vedly válku

---

<sup>81</sup>MCGANN, J. *The Global „Go – To Think Tanks: The Leading Public Policy Research Organizations in the World*. Think Tanks and Civil Societies Program, Foreign Policy Research Institute, 2007. s. 4.

<sup>82</sup>KOSTERLITZ, J. *As Time Change., Key Think Tanks Trade Places*. National Journal Magazine. 2009.

<sup>83</sup>SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 22. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>84</sup>SCOTT, J. (eds.) *After the End: Making U. S. Foreign Policy in the Post- Cold War World*. Duke University Press, 1998. s. 6.

<sup>85</sup>SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 26. ISBN 978-80-87092-11-8.



například na Korejském poloostrově, ve Vietnamu, v Perském zálivu, Kuvajtu, Iráku nebo v Afghánistánu, či na konfliktu v Somálsku.

Dalším cílem zahraniční politiky Spojených států amerických je udržování dobrých vztahů s jinými zeměmi a spolupráce s nimi i snaha vycházet si vzájemně vstříc se spojenci. S tím souvisí také snaha udržovat dobré vztahy v mezinárodních organizacích a prostoru celosvětové a mezinárodní politiky.<sup>86</sup> Hlavními spojenci Spojených států amerických jsou státy Severoatlantické aliance, hlavně Německo, Francie, Velká Británie a Kanada, dále Austrálie, Japonsko, Izrael a Saudská Arábie.

Mezi další cíle americké zahraniční politiky lze zařadit boj proti terorismu či řešení otázky světové bezpečnosti. Příkladem může být nasazování vojenských poradců v Africe a Jižní Americe, materiální pomoc, budování vojenských základen s vlastním působením, snaha mírnit globální oteplování a korigovat jaderný program.<sup>87</sup>

Dlouhodobým strategickým cílem americké zahraniční politiky bylo nenásilné zapojení Čínské lidové republiky do světové ekonomiky. Díky tomu mohla Čína začít investovat do ekonomických projektů na mezinárodní scéně. Na těchto financích jsou závislé obě země, pokud by kooperace nevyšla, mohlo by to mít dopad i na světovou ekonomiku či jednotlivé měny.<sup>88</sup> Toto spojení se však podařilo uskutečnit, cíl byl tedy splněn. Lze z toho vyvodit, že Spojené státy americké a jejich ekonomika jsou v dnešní době mnohem závislejší na mezinárodním obchodě, než tomu bylo dříve.

Americká zahraniční politika je spoluvytvářena doktrínami, zformovanými v průběhu historie prezidenty, kteří stáli v čele Spojených států amerických. Doktrína je programem, který vymyslela vláda. Jde o politicko-vojenskou strategii, která má za úkol připravit se na použití moci. Doktrínami jsou vládou oficiálně přijaté listiny, jejichž cílem je řídit politiku. Obsahují vojensko-politické strategie, analýzy, prognózy, doporučení od různých poradců. Americké doktríny obsahují plány a představy národních zájmů v zahraniční politice a návod, jakými postupy jich lze docílit. Doktrína je charakterizována jako systematický a formálně schválený soubor hesel a představ, který určuje, jakým směrem se bude ubírat zahraniční politika daného státu. Doktrína je

---

<sup>86</sup>SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 26. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>87</sup>KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. s. 9-12. ISBN 978-80-7431-003-4.

<sup>88</sup>The Economist. London: The Economist Group, 2009, č. 14. ISSN 0013-0613.

oficiální cestou užití moci v zahraniční politice. Většina doktrín je pojmenována po prezidentech, za kterých byla přijata.<sup>89</sup>

## 2.4 Zahraniční politika za Baracka Obamy

Barack Obama se na rozdíl od George W. Bushe, který zahraniční politiku pojal jako šíření amerických ideálů a hodnot, řídí myšlenkami realismu i idealismu. Lze to demonstrovat na příkladu, kdy v zemích, jakými jsou Afghánistán a Irák, prosazuje rozvoj demokracie a boj s terorismem, ale na straně druhé netrvá na přehnaném dodržování morálních otázek při jednáních s Čínskou lidovou republikou a Ruskem.<sup>90</sup> Hlavním cílem Obamovy administrativy je zaměření se na bezpečnostní otázky a témata v součinnosti s americkou diplomacií.<sup>91</sup>

Bývalý americký prezident George W. Bush započal válku proti terorismu po útocích na Světové obchodní centrum v New Yorku, ke kterým došlo 11. září 2001. Válečnou operaci započal v Iráku, posléze ji rozšířil do Afghánistánu. Jeho nástupce Barack Obama ve volební kampani v roce 2008 slíbil stažení vojsk z Iráku do srpna 2010 a zdvojnásobení vojsk v Afghánistánu na jedno sto dvacet tisíc vojáků.<sup>92</sup> Tohoto slibu nakonec Barack Obama dosáhl, neboť do konce roku 2011 se podařilo operace v Iráku ukončit a vojáky poslat zpět do Spojených států amerických.<sup>93</sup>

Na rozdíl od svého předchůdce George W. Bushe slíboval Obama Američanům změnu jak v domácí, tak i v zahraniční politice. Chtěl změnit nejen politickou scénu, ale také obraz Spojených států amerických na mezinárodní scéně a to se mu povedlo. Po svém zvolení v roce 2008 se stal jedním z nejpopulárnějších politiků světa a řada

---

<sup>89</sup>KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. s. 18-20. ISBN 978-80-7431-003-4.

<sup>90</sup>VOICE OF AMERICA. „*Russia Hails First Obama Medvedev Meeting*“. [online]. 2.4.2009. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.voanews.com/english/2009-04-02-voa24.cfm>

<sup>91</sup>MULLER, D.; KOZÁK, K. a SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 39. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>92</sup>INTERNATIONAL SECURITY ASSISTANCE FORCE. [online]. 2009. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: [http://www.nato.int/isaf/docu/epub/pdf/isaf\\_placemat.pdf](http://www.nato.int/isaf/docu/epub/pdf/isaf_placemat.pdf)

<sup>93</sup>UNITED STATES AIR FORCES – IRAQ. *US Military Mission In Iraq Ends*. [online]. 28.1.2013. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.usf-iraq.com/us-military-mission-in-iraq-ends/>

politických špiček se s ním chtěla setkat, dokonce i odvěký rival Spojených států amerických, venezuelský politik Hugo Chávez.<sup>94</sup>

Mezi nástroje zahraniční politiky, které chtěl Obama prosazovat, patřilo usmíření spojenců, otupení kritiky nepřátel, dokonce omluva za zahraniční politiku vedenou Georgem W. Bushem, dále větší pokora ze strany Spojených států amerických, princip zapojování se a spolupráce v mezinárodním prostoru.<sup>95</sup> Také se zavázal nedržet tajné informace tak utajované jak tomu bylo za vlády George W. Bushe, což mělo změnit domácí i zahraniční politiku.<sup>96</sup>

Mezi aktéry zahraniční politiky patří poradce pro národní bezpečnost James Jones, ministryně zahraničí Hilary Clintonová, viceprezident Joe Biden, velvyslankyně při OSN Susan Riceová a ministr obrany Robert Gates. Obama také jmenoval množství speciálních vyslanců, kteří měli na starosti vymezené obory. Z tohoto lze vyvodit, že se zaměřil na lidi, kteří mají zkušenosti se zahraniční politikou a diplomatické schopnosti.

Robert Gates byl ministrem obrany již za prezidenta George W. Bushe a v pozici ministra obrany zůstal i za vlády Baracka Obamy. Tento krok byl učiněn z důvodu zintenzivnění boje s terorismem, válkami v Iráku a Afghánistánu i faktem, že se jednalo o republikánského politika. Podobně si post ve vládě udržel i John McHugh, který působil na pozici náměstka pro armádu na Ministerstvu obrany.<sup>97</sup>

James Jones je bývalý velitel sil NATO, za Obamovy vlády získal post poradce pro národní bezpečnost. Účelem jeho jmenování bylo koordinovat úřad pro národní bezpečnost a tím i americkou zahraniční politiku, bez úniků citlivých informací na veřejnost.<sup>98</sup>

Post ministryně zahraničních věcí získala Hilary Clintonová, manželka někdejšího amerického prezidenta Billa Clintona a soupeřka Baracka Obamy při primárních volbách v roce 2008. Úkolem Hilary Clintonové bylo vykonávat zahraniční politiku a spolupracovat s vyslanci Spojených států amerických mimo americké území.

---

<sup>94</sup>LEPŠ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 70. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>95</sup>The Wall Street Journal. New York: Dow Jones and Company, 2009. ISSN 0099-9660.

<sup>96</sup>The Washington Post. Washington, D. C.: Fred Ryan, 2009. ISSN 0190-8286.

<sup>97</sup>Time. New York: Time, Inc., 2008, č. 47. ISSN 0040-791X.

<sup>98</sup>The Washington Post. Washington, D. C.: Fred Ryan, 2009. ISSN 0190-8286.

Dokázala, že se jednalo o správnou volbu, jen během prvních čtyř měsíců ve funkci ministryně navštívila přes dvacet dva zemí.<sup>99</sup>

Joe Biden se stal Obamovým viceprezidentem. Barack Obama si ho vybral proto, že sám byl nezkušený v otázkách zahraniční politiky, zatímco Biden byl na tomto poli zkušeným veteránem, mimo jiné i proto, že během své politické kariéry předsedal senátnímu výboru pro zahraniční vztahy. V počátku Obamovy vlády se měl spíše než na zahraniční otázky soustředit na vnitřní záležitosti a měl být připraven poradit v případě problému.<sup>100</sup>

Barack Obama se v zahraniční politice zaměřil na současné otázky a intenzivně se této politice věnoval. V počátečních měsících svého prvního volebního období navštívil devět zemí a setkal s více než čtyřiačtyřiceti zahraničními představiteli.<sup>101</sup> Jeho snahou nebylo povzbudit jen vnitřní politiku a ekonomiku, ale zapůsobit i na poli mezinárodní politiky a prosazovat zde svou strategii.

---

<sup>99</sup>LEPŠ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 73. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>100</sup>LEPŠ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 74. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>101</sup>MAHER, H. *With 100 Days, Obama Seeks 'New Basis For Relationships' Abroad*. [online] 30.4.2009. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: [http://www.rferlorg/content/With\\_First\\_100\\_Days\\_Obama\\_Seeks\\_New\\_Basis\\_For\\_Relationships\\_Abroad/1618285.html](http://www.rferlorg/content/With_First_100_Days_Obama_Seeks_New_Basis_For_Relationships_Abroad/1618285.html)

## 3 PREZIDENTSKÉ VOLBY 2012

### 3.1 Kandidáti

V prezidentských volbách ve Spojených státech amerických v roce 2012 kandidovaly jako tradičně Demokratická a Republikánská strana. Obě nasadily kandidáty, kteří dokázali upoutat.

Za Demokratickou stranu to byl prezident Barack Obama, který obhájoval post z roku 2008, kdy zvítězil nad Johnem McCainem. Za svého „spolubojovníka“ si vybral Josepha Bidena, který byl jeho viceprezidentem i v předchozím období. Nominaci k opětovné kandidatuře na post prezidenta obdržel na sjezdu Demokratické strany, který se konal ve dnech 3. až 6. září 2012 v Severní Karolíně. Svou kandidaturu zde znovu přijal i viceprezident Joe Biden.<sup>102</sup> Kdo bude kandidátem za Republikánskou stranu, nebylo zřejmé, jelikož si aspiranty měli členové zvolit až na stranickém setkání. Národní sjezd Republikánské strany se konal od 27. do 31. srpna 2012. Nominaci prezidentského kandidáta zde získal Mitt Romney a společně s ním kandidaturu na viceprezidenta obdržel Paul Ryan.<sup>103</sup>

Barack Hussein Obama je prvním Afroameričanem, který se stal prezidentem Spojených států amerických, zároveň je také čtyřicátým čtvrtým prezidentem této federace. Je nazýván prezidentem „změn a velkých nadějí.“<sup>104</sup> Barack Obama pochází z Havaje, kde vyrůstal u svých prarodičů. Absolvoval studium politických věd a práva. Nejdříve působil jako právník, později se stal politikem. Od roku 1997 do roku 2004 byl senátorem ve státě Illinois, poté byl v roce 2004 zvolen do amerického Senátu. Toho samého roku se dostal do popředí a tím i do podvědomí veřejnosti na sjezdu Demokratické strany, kde zaujal svým projevem.<sup>105</sup> Následovalo rozhodnutí kandidovat za demokraty na post amerického prezidenta. Jeho soupeřkou za Demokratickou stranu

---

<sup>102</sup>AMERICKÉ CENTRUM. *Jak probíhá volba prezidenta USA*. [online]. 2012. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/jak-probiha-volba-prezidenta-usa>

<sup>103</sup>AMERICKÉ CENTRUM. *Jak probíhá volba prezidenta USA*. [online]. 2012. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/jak-probiha-volba-prezidenta-usa>

<sup>104</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 36. ISBN 978-80-87343-20-3.

<sup>105</sup>WHITE HOUSE. *President Obama*. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/administration/president-obama>

byla Hilary Clintonová, manželka bývalého prezidenta Billa Clintona. V roce 2008 vedl Obama ve volební kampani, kde využil svého mladistvého vzhledu a řečnických schopností. Kvůli těmto znakům byl považován za nástupce bývalého amerického prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho, který působil podobně. Barack Obama dokázal prodat své charisma, řečnické schopnosti a vystupování, a právě díky tomu byl zvolen čtyřicátým čtvrtým americkým prezidentem. Ve volební kampani dokázal využít moderních technologií, hlavně nových síťových médií.

V prvním volebním období ve funkci prezidenta Spojených států amerických měl vysokou popularitu – 70 procent. Během svého prezidentského funkčního období se mu podařilo stáhnout americké vojáky z Iráku, snížit angažovanost Spojených států v Afghánistánu, zlepšit vztahy Spojených států amerických se spojenci, dopadnout a zabít teroristu Usáma bin Ládina. Dále zvládl čelit hospodářské krizi, která zemi zasáhla, zachránil americké automobilové závody před bankrotem, sanoval banky a zlepšil ekonomiku Spojených států amerických tak, že zase rostla. V dubnu roku 2010 podepsal v Praze dohodu START s Ruskem. Jednalo se o Dohodu o snížení počtu strategických zbraní.<sup>106</sup> V roce 2010 Barack Obama sice prosadil zdravotní reformu, ale v prvním období své prezidentské funkce se mu nepodařilo uzavřít vězení v kubánském Guantanámu. Obama obdržel také Nobelovu cenu míru za mimořádné posílení mezinárodní diplomacie a spolupráce mezi národy.<sup>107</sup>

Mitt Romney (Williard Mitt Romney) byl v letech 2003 až 2007 guvernérem za stát Massachusetts. Je členem Republikánské strany. Neúspěšně kandidoval již v prezidentských volbách v roce 2008, kde však ztratil na Johnu McCainovi. V roce 2012 se stal republikánským kandidátem na post prezidenta. Jeho otec byl guvernérem za stát Michigan. Mitt Romney vystudoval práva na Harvardské univerzitě, dále studoval obchod a finančnictví na univerzitě ve Stanfordu a na Brighamově univerzitě. Již v roce 1994 kandidoval do Senátu za stát Massachusetts, ale byl poražen demokratickým kandidátem Tedem Kennedym. Při konání zimních olympijských her v Salt Lake City v roce 2002 byl členem organizační komise a o rok později se stal guvernérem za Massachusetts. Poté se v roce 2008 ucházel na stranickém sjezdu

---

<sup>106</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 36. ISBN 978-80-87343-20-3.

<sup>107</sup>Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2009. ISSN 1210-1168.

o kandidaturu na post prezidenta, ale neuspěl, jak již bylo zmíněno výše.<sup>108</sup> Mitt Romney je také znám svým vztahem k náboženství, jelikož je jedním z mormonů. Dále je významným americkým finančním podnikatelem a republikánským politikem. V současné době je finančním konzultantem.<sup>109</sup>

Joe Biden (Joseph Robinette Biden Jr.) působil po dobu šestatřiceti let v Senátu za stát Delaware. V roce 2008 se stal čtyřicátým sedmým viceprezidentem Spojených států amerických a tuto funkci vykonává do současnosti. Byl zvolen za Demokratickou stranu společně s prezidentem Barackem Obamou. Vystudoval právnickou fakultu na univerzitě v Delaware a ve věku dvaceti devíti let se stal do té doby nejmladším členem amerického Senátu. Dále působil v několika komisích, byl v čele výborů zabývajících se terorismem a zbraněmi hromadného ničení. V období po ukončení studené války se věnoval otázkám zahraniční politiky, zejména na Blízkém východě a v jihozápadní Asii. Upozornil také na problémy držení zbraní a na násilí konané na ženách.<sup>110</sup>

Paul Ryan byl republikánským kandidátem na post viceprezidenta Spojených států amerických v roce 2012. Je členem Republikánské strany a pochází z Wisconsinu, za který je členem Kongresu, kam byl poprvé zvolen ve věku dvaceti osmi let, od té doby je členem Kongresu a působí zde již v devátém funkčním období. V říjnu 2015 se stal mluvčím této instituce.<sup>111</sup>

### 3.2 Kampaň

Barack Obama ve své první prezidentské kampani kladl důraz na slova proměna a změna. V druhé volební kampani se snažil na tato hesla navázat a zvolit aktuální témata a strategii pro výhru.

Volební štáb Baracka Obamy v roce 2008 „vsadil“ na nová média, především sociální sítě a internetový prostor. S tímto postojem šel do voleb i v roce 2012. Snažil se navázat na kampaň v místě, ve kterém před čtyřmi roky skončil. Za výhodu oproti Mittu

---

<sup>108</sup>BIOGRAPHY. *Mitt Romney*. [online]. 2016. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/mitt-romney-241055#early-life>

<sup>109</sup>VOTE SMART. *Mitt Romney*. [online]. 1992-2016. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://votesmart.org/candidate/biography/21942/mitt-romney#.VsDqNbs418c>

<sup>110</sup>WHITE HOUSE. *Vice President Joe Biden*. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/administration/vice-president-biden>

<sup>111</sup>PAUL RYAN. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://paulryan.house.gov/biography>

Romneym by se u Obamy mohla považovat voličská základna na sociálních sítích, kterou založil již v předešlé kampani. Měl k dispozici tyto lidi a jejich účty na sítích po celé čtyři roky, kdy byl prezidentem Spojených států amerických a jeho podporovatelů neubývalo. Během čtyř let se počáteční čísla „přátel“, „followerů“ a podporovatelů zvýšila na dvojnásobek.<sup>112</sup> Právě toto může sloužit jako důkaz pro nerovnost mezi oběma kandidáty a využívání nových médií v kampaních. Republikán na „demokrata ztrácel“ v tomto odvětví již před prezidentskou kampaní a Obama měl nepopiratelnou výhodu.

Z voleb v roce 2012 vyplynul fakt, který řadí nová média mezi nejvýznamnější nástroje. Je možné, že vzniká nový druh volebních kampaní a jejich zaměření.<sup>113</sup> Sociální sítě využívají propojení mezi lidmi, jejich každodenních situací, kontaktů a emocí. Všechny tyto aspekty byly v kampani použity. Kampaň Baracka Obamy byla založena na každodenním dění, jelikož se snažil působit jako jeden z davu, být jedním z nich, nepůsobit jako politik, který je nad nimi. Mitt Romney a jeho tým byli na tomto poli začátečníky, a kampaň v nových médiích teprve zprovožňovali a pracovali na ní.<sup>114</sup> Dalším využitím sociálních sítí a voleb mohou být informace, které lidé poskytovali během voleb. Na sociálních sítích se vyjádřili, jestli již byli volit či ne a pro koho hlasovali.<sup>115</sup> Barack Obama ve volebních kampaních dokázal „ovládnout“ internet, sociální sítě a nová média. Podobně nové formy komunikace (televizi, respektive rozhlas) dokázali využít například také bývalí američtí prezidenti John Fitzgerald Kennedy a Franklin Delano Roosevelt.<sup>116</sup>

Součástí prezidentské volební kampaně byly i televizní diskuse. Prezidentské debaty byly přenášeny zpravodajskou stanicí CNN a byly také přímo dostupné přes server YouTube. Prezidentské debaty byly celkem tři a všechny byly přenášeny z amerických

---

<sup>112</sup>MARKETHING. *Rozhodnou sociální sítě volby*. [online]. 10.10.2013. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.markething.cz/rozhodnou-socialni-site-volby>

<sup>113</sup>E-POLIS. *Vliv sociálních sítí na americké prezidentské volby 2012*. [online]. 3.8.2015. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/clanek/vliv-socialnich-siti-na-americke-prezidentske-volby-2012.html>

<sup>114</sup>E-POLIS. *Vliv sociálních sítí na americké prezidentské volby 2012*. [online]. 3.8.2015. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/clanek/vliv-socialnich-siti-na-americke-prezidentske-volby-2012.html>

<sup>115</sup>ČTK. *Lidé na sociálních sítích ve velkém prozrazovali, koho volili*. [online]. 7.11.2012 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: [http://technet.idnes.cz/twitter-a-obama-0gq-/sw\\_internet.aspx?c=A121107\\_074436\\_sw\\_internet\\_vse](http://technet.idnes.cz/twitter-a-obama-0gq-/sw_internet.aspx?c=A121107_074436_sw_internet_vse)

<sup>116</sup>JACKSON, B. C. *President Obama changed social media forever*. [online]. 21.8.2012 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://technorati.com/social-media/article/president-obama-has-changed-social-media>



univerzit, a to v Coloradu, na Floridě a v New Yorku. Prezidentské debaty se konaly během října 2012, jedné se zúčastnili i kandidáti na viceprezidenta Joe Biden a Paul Ryan.<sup>117</sup> Tyto debaty zahrnovaly témata od domácí politiky, přes ekonomiku, až po zahraničí. Všichni kandidáti se připravovali tak, aby znali o tématu co nejvíce a mohli přesvědčit voliče, proč mají dát svůj hlas právě jim.

V tištěné kampani byly použity slogany jednotlivých kandidátů, které se od sebe pochopitelně lišily. Barack Obama rozvinul myšlenku změny, kterou aplikoval do sloganů – Forward, Re-Elect Obama 2012, Obama – Biden 2012, Are You In?, Two Terms- One More Term a I'm IN.<sup>118</sup> Mitt Romney „vsadil“ na republikánskou klasiku a americké hodnoty, což mohlo působit zastarale. Slogany, které použil Mitt Romney jsou Believe in America, It's Time To Focus On Jobs. – Let's Get To Work. Tyto slogany nebyly tak úderné a nevystihovaly jasně, co Mitt Romney chce a o co usiluje.<sup>119</sup>

---

<sup>117</sup>*Presidential Debates Schedule*. [online]. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/election/2012/debates>

<sup>118</sup>ORGANIZING FOR ACTION. *Barack Obama*. [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.barackobama.com/?source=action-bar>

<sup>119</sup>REIS, A. *Did Obama's Slogan Cut Mitt Romney's Chances?*. [online]. 7.11.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://adage.com/article/campaign-trail/obama-s-slogan-cut-mitt-romney-s-chances/238179>

Obrázek 1 a 2: Volební plakáty Baracka Obamy v roce 2008 a 2012



Zdroj: ORGANIZING FOR ACTION. [online]. 2012 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z:  
<https://www.barackobama.com>

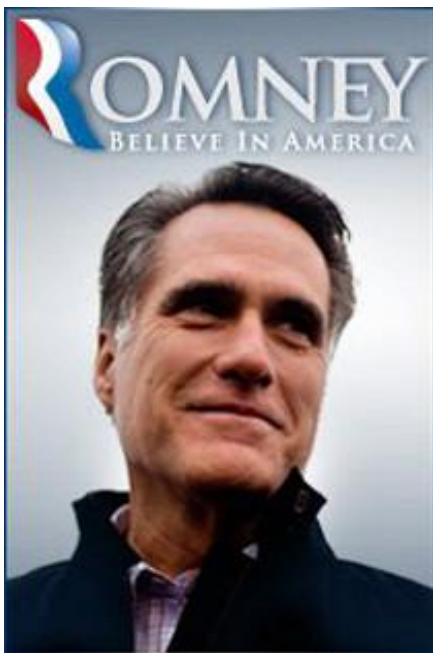


Zdroj: SMITHSON, M. *It's not question of whether Obama will win but size of the victory.* [online]. 29.2.2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z:  
<http://www.politicalbetting.com/index.php.archives/2012/09/29/its-not-a-question-of-whether-obama-will-win-but-the-size-of-the-victory>

Obrázek 3 a 4: Volební plakáty Mitta Romneyho v roce 2012



Zdroj: EISMONTDESINGS. *2012 Presidential Election Graphics – Mitt Romney*. [online]. 23.8.2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://mitchelleismont.com/blog/wp-content/uploads/2012/08/mitt-romney-logo.jpg>



Zdroj: FUTURE BRAND. *Fblog Mitt – Romney – Believe – In – America- Campaign - Poster*. [online]. 4.9.2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://fblog.futurebrand.com/wp-content/uploads/2012/09/mitt-romney-believe-in-america-campaign-poster.jpg>

Financování se od roku 2008 oproti všem předešlým volebním kampaním změnilo, jelikož v roce 2010 bylo Nejvyšším soudem zrušeno omezení ohledně financování volebních kampaní, a částka vyhrazená na ně se tak z limitované stala neomezenou. Komise ustanovila, že financování kampaně je zcela v rukou voličů, přičemž záleží na každém z nich, kolika penězi chce do volební kampaně přispět a jak míni kandidáta podpořit. Celý tento akt měl být odkazem na Ústavu Spojených států amerických a na svobodu občanů, která je v ní deklarovaná. Finance se měly sbírat do „*politických akčních výborů*“ (*Political Action Commitee*), které musely být registrovány u Federální volební komise.<sup>120</sup> Tyto politické výbory kandidáty podporují ve volbách nepřímo. Faktem bylo, že se tato prezidentská volební kampaň stala nejdražší v historii země. Dohromady se částky na kampaň obou prezidentských kandidátů pohybovaly v miliardách amerických dolarů. Server Aktuálně.cz uvádí, že celkem stály přes dvě miliardy dolarů.<sup>121</sup>

Na začátku roku 2012 byly odhady financování ještě vyšší, mluvilo se až o jedenácti miliardách dolarů, které by mohly obě kampaně pohltnout.<sup>122</sup> Barack Obama financoval volební kampaň ze značné části z finančních prostředků, které nashromáždil skrz sociální sítě a internet – Obama for America. Toto sdružení dělalo kampaň zajímavou pro odběratele novinek a voliče. Například za příspěvek na kampaň, slíbilo slosování v soutěži o místo na slavnostní večeři, které se zúčastní i Barack Obama.<sup>123</sup> Ten ve volební kampani získal darem od voličů přes jednu miliardu dolarů. Peníze byly použity na propagaci a marketingové účely, dopravu, poradenství, administrativu, dotazování se a průzkumy.<sup>124</sup> Mitt Romney financoval volební kampaň z vlastních zdrojů, jelikož je finančníkem a podnikatelem, dále také z příspěvků od podporovatelů, organizací i finančních investorů.<sup>125</sup> Obecně prezidentská volební kampaň přinesla nové poznatky a ukázala další postupy, jak lze kampaně financovat, jak nashromáždřit maximum peněz

---

<sup>120</sup>KUST, J. *Kandidátské saky PACy*. [online]. 20.8.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1712/>

<sup>121</sup>AKTUALNE.CZ. *Volby 2012: Vše o výběru nového šéfa Bílého domu*. [online] 7.11.2012 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/volby-usa-2012/r~i:wiki:3525/>

<sup>122</sup>ČESKÁ TELEVIZE. *Volební kampaň v USA poprvé bez limitů*. [online]. 19.2.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1190195-volebni-kampan-v-usa-poprve-bez-limitu>

<sup>123</sup>MARKETHING. *Rozhodnou sociální sítě volby?*. [online]. 10.10.2013. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.markething.cz/rozhodnou-socialni-site-volby>

<sup>124</sup>The Washington Post. Washington D. C.: Fred Ryan, 2012. ISSN 0190-8286.

<sup>125</sup>Hospodářské noviny, Praha: Economia a.s., 2012. ISSN 1213-7693.

a zapojit do voleb co nejvíce lidí. Financování kampaně tímto způsobem ukázalo i to, že sociální média jsou levným způsobem, kterým lze oslovit nebývale velký počet osob.<sup>126</sup>

Oba kandidáty na amerického prezidenta podporovaly také významné či známé osobnosti veřejného prostoru. Tito lidé se účastnili předvolebních setkání a akcí, čímž podpořili svého kandidáta, ať už přímo či nepřímo. Příkladem může být slavnostní večeře u hollywoodského herce George Clooneyho, které se zúčastnilo mnoho významných lidí a získaná částka putovala na účet volební kampaně Baracka Obamy.<sup>127</sup> Toho dále podporovali například bývalý prezident Bill Clinton s manželkou Hilary, která byla Obamovi protikandidátkou na pozici prezidentky v Demokratické straně, bývalý starosta města New Yorku Michael Bloomberg, diplomatka Madeleine Allbraightová, dále hollywoodské hvězdy Oprah Winfreyová, Whoopi Goldbergová, Jessica Alba, Sarah Jessica Parkerová, Jay-Z, George Clooney, Bradley Cooper či Jamie Foxx, nebo hiphopová skupina The Black Eyed Peas.<sup>128</sup> Mezi podporovatele Mitta Romneyho patřili především finančníci a podnikatelé. Byli jimi například Donald Trump, který chce kandidovat za Republikánskou stranu na post prezidenta v roce 2016, dále zpěvák Gene Simmons z hudební skupiny KISS, herci Clint Eastwood, Chuck Norris a Jon Voight, nebo modelka Cindy Crawfordová.<sup>129</sup>

V prezidentském klání bylo dosaženo několika rekordů. Kampaň v roce 2012 byla nejnákladnější v historii, a současně první, kdy nebyly omezeny finanční prostředky a jejich získání. Dále byla také nejsledovanější kampaní na sociálních sítích a internetu. Obamův „tweet“ se stal „nejtweetovanější“ událostí roku 2012.<sup>130</sup> Z pohledu Baracka Obamy a jeho týmu může být kampaň hodnocena kladně, jelikož obhájil svůj post amerického prezidenta a porazil protikandidáta Republikánské strany Mitta Romneyho.

---

<sup>126</sup>MARKETHING. *Rozhodnou sociální síť volby?*. [online]. 10.10.2013. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.markething.cz/rozhodnou-socialni-site-volby>

<sup>127</sup>WALKER, H. *President Obama's Dinner With George Clooney*. [online]. 5.11.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://observer.com/2012/05/president-obamas-dinner-with-george-clooney/>

<sup>128</sup>Daily Mail. London: DMG Media, 2012. ISSN 0307-7578.

<sup>129</sup>BUSINESS INSIDER. *Tons of Celebrities Have Come Out In Support of Mitt Romney*. [online]. 9.10.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.businessinsider.com/romney-celebrity-endorsements-2012-10?op=1>

<sup>130</sup>Hospodářské noviny. Praha: Economia a.s., 2012. ISSN 1213-7693.

### 3.3 Výsledky

Poslední prezidentské volby ve Spojených státech amerických se konaly roku 2012. Stávající prezident Barack Obama tento post obhájoval. Proti němu stál republikánský kandidát Mitt Romney. V minulých volbách soupeřil Obama s Johnem McCainem. Nabízela se tedy otázka, jestli Barack Obama získá dostatečný počet hlasů pro znovuzvolení a jeho kampaň bude považována za úspěšnou, stejně jako se mu to podařilo už v roce 2008, nebo zda bude poražen a vítězem voleb a americkým prezidentem se stane finančník Mitt Romney. Oba vedli ostrou kampaň, ve které se jen jeden z nich mohl stát vítězem a hlavou Spojených států amerických. Jak již bylo řečeno, oba kandidáti měli podporu své strany, která byla vyslovena již jejich nominací na kandidáty na post prezidenta při stranických sjezdech.

Nejdůležitějším datem byl pro oba kandidáty šestý listopad 2012, v tento den se mělo rozhodnout, kdo se stane budoucím americkým prezidentem, jelikož měli jít volit občané. Druhým klíčovým bodem byl sedmnáctý prosinec 2012, jelikož toho dne hlasovali volitelé. Podle výsledků hlasování voličů dorazilo k urnám přes sto dvacet devět milionů lidí. Celkově na počet hlasů zvítězil Barack Obama, jež obdržel padesát jedna procent, přepočtem na státy dvacet sedm vítězných. Jeho „soupeř“ Mitt Romney získal 47,2 procent hlasů voličů, což je přepočteno na státy pouze dvacet čtyři. Ostatní kandidáti obdrželi zbylých 1,8 procent.<sup>131</sup> Hlasy od volitelů získali následně: Barack Obama tři sta třicet dva, což je 61,7 procent a Mitt Romney dvě stě šest, což tvoří 38,3 procenta.<sup>132</sup> Barack Obama prezidentský mandát na další nadcházející čtyři roky tedy obhájil v poměru 332 ku 206 volitelům. V roce 2017 Spojené státy americké zvolí nového amerického prezidenta, jelikož podle ústavy potřetí v řadě již Barack Obama kandidovat nesmí.

Ve srovnání s rokem 2008 se rozložení volebních výsledků nezměnilo. Republikánská strana byla oslabena kvůli primárním volbám, což „hrálo do karet“ demokratům, kteří neměli stranu roztržštěnou, za kandidáty stáli jednotně.<sup>133</sup> Demokraté

---

<sup>131</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 37. ISBN 978-80-87343-20-3.

<sup>132</sup>*President: Full Results*. [online]. 10.12.2012. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/election/2012/results/race/president>

<sup>133</sup>KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. s. 37. ISBN 978-80-87343-20-3.

si udrželi státy západního a východního pobřeží a Floridu. Republikáni zvítězili na Jihu a Středozápadě. Oproti prezidentským volbám v roce 2008 Mitt Romney získal Indianu se Severní Karolínou a jeden volitelský hlas ve státě Nebraska.<sup>134</sup>

Obrázek 5: Volební výsledky prezidentských voleb v roce 2012



Zdroj: FREEDOMS LIGHT HOUSE. [online]. 2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://freedomslighthouse.net/wpcontent/uploads/2012/11/2012electoralmapresultsfinal110812.jpg>

<sup>134</sup>The Washington Post. Washington D. C.: Fred Ryan, 2012. ISSN 0190-8286.

## 4 POSTAVENÍ ZAHRANIČNÍ POLITIKY V PREZIDENTSKÉ VOLEBNÍ KAMPANI V USA

Již z předvolebních programů bylo zřejmé, že zahraniční politika bude mít velký vliv na předvolební kampaň a sehraje v ní klíčovou úlohu, jelikož nálada společnosti byla za vlády George W. Bushe neklidná. Společnost volala po změně politické scény i jejích představitelů. Očekávalo se tedy, že se radikální změny dostaví už po volbách v roce 2008. Obrat byl očekáván hlavně na domácí půdě v otázkách zdravotní péče, přistěhovalectví a ekonomiky. Zahraniční politika se však také měnila, a to zejména v oblasti Blízkého východu, dále podpisem mezinárodních smluv a především celkovým vystupováním prezidenta Baracka Obamy. Na těchto principech byla postavena zahraniční politika amerického prezidenta ve volební kampani v roce 2012.<sup>135</sup>

### 4.1 Úloha zahraniční politiky

Barack Obama byl zvolen do prezidentského úřadu již roku 2008. Ve volební kampani v roce 2012 mohl využít toho, co se mu během čtyř let u moci povedlo a prezentovat další cíle, kterých by během druhého funkčního období chtěl dosáhnout. Ve volební kampani se tým Baracka Obamy věnoval domácí politice, do které patřila zdravotní reforma a zvýšení výkonnosti ekonomiky spolu se snížením nezaměstnanosti. Tato témata byla ve volební kampani stěžejní. Vedle nich byla důležitá i zahraniční politika, jelikož spolu souvisí. Na domácí ekonomiku a zaměstnanost má vliv například zahraniční obchod.<sup>136</sup>

Jak již bylo řečeno, americká vnější politika odráží vnitřní stav země. Obou se účastní různé instituce a lidé, kteří mají za úkol fungování jejich struktur.<sup>137</sup>

Zahraniční politika je součástí celostátního tématu ve volbách. Ve volební kampani kandidát na amerického prezidenta prezentuje postoj, jakou cestou by se Spojené státy

---

<sup>135</sup>Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2012. ISSN 1210-1168.

<sup>136</sup>Hospodářské noviny, Praha: Economia a.s., 2012. ISSN 1213-7693.

<sup>137</sup>SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 22. ISBN 978-80-87092-11-8.



americké měly ubírat, a na co by se jejich zahraniční politika měla zaměřit. Vnější politika není spjata pouze s domácí politikou Spojených států, ale také s ekonomikou, světovým obchodem a pozicí Spojených států amerických v mezinárodní politice či nadnárodních organizacích.<sup>138</sup>

Spojené státy americké patří k jedné ze světových velmocí. Toto postavení způsobuje to, že americké prezidentské volby sledují státy a jejich občané po celém světě, jelikož americký prezident drží v rukou moc nejen ve vlastním státě, ale také v dalších zemích a organizacích ve světě.<sup>139</sup> Americkou zahraniční politiku tvoří podle Ústavy Spojených států amerických prvotně prezident, proto je téma zahraniční politiky ve volební kampani tak důležité a voliči sledované. Prezident je vnímán jako vůdce, který určuje agendu zahraniční politiky.<sup>140</sup> Vnější politika Spojených států amerických je spojena s rozpočty pro domácí i zahraniční politiku, které schvaluje Kongres. Pro prezidentského kandidáta je důležité, jak ho vnímá Kongres a jak se ve volební kampani prezentuje, jelikož v budoucnu to bude Kongres, kdo mu může „vymezit mantinely“, případně zastavit jeho rozhodnutí. Podobná situace může nastat i při komunikaci se Senátem, jež prezident potřebuje ke schválení mezinárodní smluv, pokud nechce obejít jeho rozhodnutí a uzavřít jen dohodu, která má stejnou váhu jako mezinárodní dohoda, ale nepotřebuje k ní souhlas Senátu.<sup>141</sup>

Volební kampaň se šíří médii. Ta působí na volební kampaň a také na zahraniční politiku tím jak, kdy a co uveřejní. Informace média vytvářejí a ovlivňují jimi veřejný prostor, což má dopad i na volební kampaň. Média mohou nasměřovat volby a jejich výsledky tím, jak budou kandidáty prezentovat.<sup>142</sup>

---

<sup>138</sup>Hospodářské noviny, Praha: Oeconomica a.s., 2012. ISSN 1213-7693.

<sup>139</sup>Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2012. ISSN 1210-1168.

<sup>140</sup>DRULÁKOVÁ, R.; DRULÁK, P. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2011. s.83-85. ISBN 978-80-245-1815-2.

<sup>141</sup>DRULÁKOVÁ, R.; DRULÁK, P. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2011. s.86-88. ISBN 978-80-245-1815-2.

<sup>142</sup>DRULÁKOVÁ, R.; DRULÁK, P. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2011. s.111. ISBN 978-80-245-1815-2

## 4.2 Zahraniční politika ve výzkumech

Téma zahraniční politiky Spojených států amerických se objevilo v předvolební prezidentské kampani u obou kandidátů – Baracka Obamy i Mitta Romneyho. Americká zahraniční politika by měla být zachována a měla by zajistit Američanům i občanům jiných zemí ve světě bezpečnost a dále pokračovat v prosazování amerických zájmů. Obama kladl důraz na hrozbu extremismu, odmítl obchod s lidmi a obchodování se zeměmi, které znevažují lidskou důstojnost a žití.<sup>143</sup>

Americká politika se řešila v prezidentských televizních debatách, které byly celkem tři, proběhla i jedna pro kandidáty na viceprezidenty. Tyto televizní debaty řešily otázky domácí i zahraniční politiky či ekonomiky. Odehrály se na třech amerických univerzitách a byly přenášeny pomocí televizního vysílání nejen po Spojených státech amerických, ale i do celého světa. Na zahraniční politiku Spojených států amerických byla zaměřena hlavně poslední diskuse. Televizní debaty vysílala stanice CBS.<sup>144</sup>

Během třetí televizní debaty byla určena pravidla a podle nich byla diskuse rozdělena na šest celků po patnácti minutách. Mezi okruhy, které byly diskutovány, patřily například otázka terorismu a jeho zastavení, situace na Blízkém východě, působení amerických jednotek v Afghánistánu, Čínská lidová republika, jaderný program a další.<sup>145</sup>

Předvolební výzkumy po prezidentských volebních debatách, které byly odvysílány na televizním kanálu CBS, uveřejnily, že vítězem by se stal Barack Obama s padesáti třemi procenty voličů, kteří se ještě nerozhodli, koho budou ve volbách podporovat. Mitt Romney si získal jen dvacet jedna procent nerozhodnutých voličů.<sup>146</sup> Zpravodajská stanice CNN uveřejnila výsledky, ve kterých zvítězil Barack Obama se čtyřiceti osmi procenty, zatímco Mitt Romney získal čtyřicet procent hlasů.<sup>147</sup> Podle hlasování přes

---

<sup>143</sup>THE WHITE HOUSE: President Barack Obama. *Remarks by the president to the UN General Assembly*. [online]. 2012 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2012/09/25/remarks-president-un-general-assembly>

<sup>144</sup>New York Times. New York: Arthur Oschs Sulzberger Jr., 2012. ISSN 0362-4331.

<sup>145</sup>ABC NEWS. *Presidential Debate Full Transcript*. [online]. 22.10.2012. [cit.2016-02-20]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/Politics/OTUS/presidential-debate-full-transcript/story?id=17538888>

<sup>146</sup>HUFFINGTON POST. *Presidential Debate Polls Show Win For Obama*. [online]. 23.10.2012. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: [http://www.huffingtonpost.com/2012/10/23/presidential-debate-polls\\_n\\_2004065.html](http://www.huffingtonpost.com/2012/10/23/presidential-debate-polls_n_2004065.html)

<sup>147</sup>CNN. *Third presidential debate*. [online]. 24.10.2012. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/election/2012/debates/third-presidential-debate/>

Google Consumer by ve volbách zvítězil se čtyřiceti pěti procenty demokratický zástupce Obama a republikánský kandidát Romney získal třicet pět procent hlasů.<sup>148</sup> Třetí televizní debata se konala na Floridě a podle průzkumů určila jako vítěze prezidentských voleb kandidáta Demokratické strany a stávajícího amerického prezidenta Baracka Obamu. Mitt Romney na něj podle výzkumů nestačil a post amerického prezidenta by nezískal. Třetí debata potvrdila, že Barack Obama a jeho zahraniční politika i pohled na ni je Američanům bližší než v případě politika Mitta Romneyho.<sup>149</sup>

V sociologickém průzkumu se tazatelé ptali Američanů, jak vnímají válku v Iráku, kterou jejich země vedla. Na začátku roku 2003, kdy konflikt začal, měl prezident George W. Bush podporu americké veřejnosti. S invazí do Iráku souhlasilo na sedmdesát pět procent Američanů, během dalších let průzkumy ukázaly, že většina občanů Spojených států s válkou nesouhlasí a požadují její ukončení. Společnost začala válku v Iráku považovat za „zvláštní“ vojenskou operaci a začali opouštět od myšlenky, že Spojené státy americké v Iráku vedou válku proti terorismu. Když Barack Obama ve volební kampani prohlásil, že chce vojska ze země stáhnout do maximálně šestnácti měsíců po své inauguraci, Američané tato slova uvítali a věřili jim. Jelikož prezident Obama intervenci v Iráku ukončil během svého prvního funkčního období, získal ve veřejném mínění voliče, kteří nesouhlasili s vojenskými operacemi. Další voliče si získal dopadením a zneškodněním Usáma bin Ládina.<sup>150</sup>

---

<sup>148</sup>ČESKÁ TELEVIZE. *Poslední televizní duel: Obama v útoku, Romney v defenzivě*. [online]. 23.10.2012 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1138942-posledni-televizni-duel-obama-v-utoku-romney-v-defenzive>

<sup>149</sup>ČESKÁ TELEVIZE. *Poslední televizní duel: Obama v útoku, Romney v defenzivě*. [online]. 23.10.2012 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1138942-posledni-televizni-duel-obama-v-utoku-romney-v-defenzive>

<sup>150</sup>KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. s. 359-365. ISBN 978-80-7431-003-4.

Tabulka 1: Veřejnost USA a tři války

	<b>irácká válka (březen 2003–?)</b>	<b>vietnamská válka (1959–1972)</b>	<b>korejská válka (1950–1953)</b>
<b>začátek – převaha souhlasu</b>	březen 2003 – neudělali chybu 75 %, udělali 23 %	srpen 1961 – 61 % dotázaných souhlasilo, 24 % bylo proti	srpen 1950 – 66 % respondentů souhlasilo, 19 % bylo proti
<b>převaha odporu</b>	od druhé poloviny prosince 2005 trvale více než 50 % odpovědí, že vyslání vojáků byla chyba	květen 1967 – 50 % proti, 37 % pro válku. Od února 1968 až do konce války nesouhlasilo více než 50 %	prosinec 1950 – počet přívrženců klesl na 39 %, počet odpůrců 49 %
<b>konec války</b>	?	květen 1971 – nesouhlas dosáhl 61 %, 28 % nepokládalo válku za omyl	polovina ledna 1953 – 50 % nepokládalo válku za omyl, nesouhlas klesl na 36 %

Zdroj: KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. s. 362. ISBN 978-80-7431-003-4.

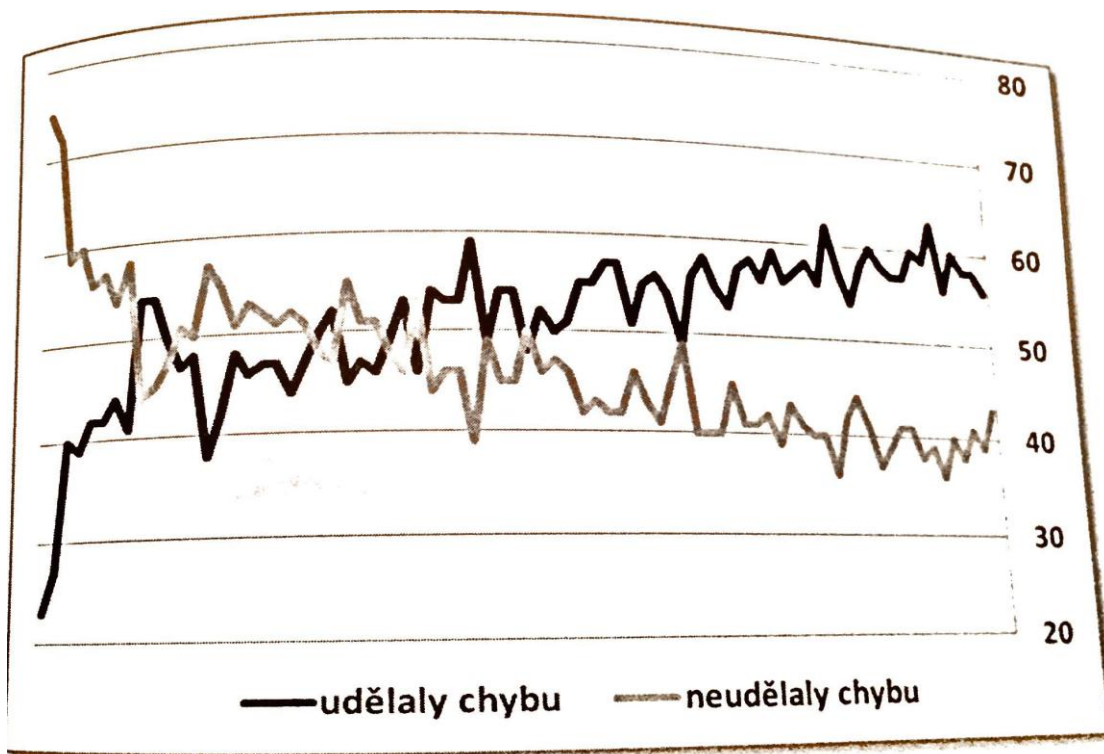
Tabulka 2: Souhlas se stažením vojsk z Iráku (údaje v procentech)

	<b>USA</b>	<b>VB</b>	<b>Francie</b>	<b>Itálie</b>	<b>Španělsko</b>	<b>Německo</b>
<b>ano (celkem)</b>	<b>67</b>	<b>82</b>	<b>90</b>	<b>82</b>	<b>84</b>	<b>75</b>
<b>ano, stažení musí být okamžité</b>	22	29	56	38	54	28
<b>ano, ale pouze během několika měsíců</b>	45	53	34	44	30	47
<b>ne (celkem)</b>	<b>33</b>	<b>17</b>	<b>9</b>	<b>18</b>	<b>16</b>	<b>25</b>
<b>ne</b>	24	14	6	12	9	21
<b>ne, a do Iráku by mělo být posláno více jednotek</b>	9	3	3	6	7	4

Otázka: „Souhlasíte se stažením koaličních jednotek přítomných v Iráku (USA, VB, Austrálie, Gruzie, Rumunsko, Polsko, Jižní Korea atd.)?“

Zdroj: KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. s. 365. ISBN 978-80-7431-003-4.

Graf 1: Souhlas veřejnosti USA s válkou v Iráku, březen 2003 až leden 2009  
(údaje v procentech)



Otázka: *S ohledem na vývoj od chvíle, kdy jsme poprvé vyslali vojáky do Iráku, myslíte si, že Spojené státy udělaly chybu, když vyslaly vojáky do Iráku, nebo ne?*

Zdroj: KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. s. 363. ISBN 978-80-7431-003-4.

### 4.3 Významná témata

Barack Obama vyjádřil postoj, ve kterém prosazuje větší důraz na obchodní dohody v mezinárodním prostředí a ochranu pracovních míst, jak na americkém, tak na světovém trhu. Obama zdůraznil důležitost volného obchodu, jenž by mohl pomoci americké ekonomice.<sup>151</sup>

Obama ve volební kampani vyzdvihl význam investic do nových technologií, které jsou šetrné k životnímu prostředí, dále poukázal na větší využití alternativních zdrojů energie a snížení závislosti na ropě z dovozu. To by podpořilo nové technologie, snížilo náklady na dopravu i dovoz, posílilo domácí energetické a těžařské firmy, čímž by mohlo dojít ke snižování náročnosti v oblasti dopravy i průmyslu.<sup>152</sup> Alternativou k ropě Obamova administrativa zvolila těžbu břidličného plynu. Ten nahradil ropu, což Spojené státy americké vyneslo na první místo v těžbě ropy a ultralehkého plynového kondenzátu.<sup>153</sup>

Americký prezident ve volební kampani prohlásil, že by chtěl, aby se Spojené státy americké více angažovaly v mezinárodních organizacích a upevňovaly tím spojení se státy, se kterými mají uzavřené dohody. Součástí této spolupráce by bylo i upevnění vztahů v Severoatlantické alianci či Organizaci spojených národů, v čemž mu měla pomoci Susan Riceová, jež se této role chopila již během Obamova prvního volebního období, a upřednostňuje spíše zapojování se do humanitárních akcí než vojenské operace.<sup>154</sup> Obama v kampani prosazoval zájem upevnit vztahy s evropskými spojenci NATO a Evropskou unií, zejména v otázce vojáků v Afghánistánu, kde bude potřebovat jejich pomoc i jednotky.<sup>155</sup>

Protiraketová ochrana Spojených států amerických byla trvalou snahou americké zahraniční politiky, jelikož balistické rakety dlouhého doletu znamenají pro Spojené

---

<sup>151</sup>FOREIGN POLICY IN FOCUS. *Obama and NAFTA*. [online]. 2009. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://fpif.org/fpif.txt/5778>

<sup>152</sup>WHITE HOUSE. *Energy and Environment*. [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: [http://whitehouse.gov/issues/energy\\_and\\_environment/](http://whitehouse.gov/issues/energy_and_environment/)

<sup>153</sup>ČESKÁ TELEVIZE. USA jsou díky břidlicím největším těžařem ropy a plynu na světě. [online]. 5.7.2014. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1026832-usa-jsou-diky-bridlicim-nejvetsim-tezarem-ropy-a-plynu-na-svete>

<sup>154</sup>UNITED NATIONS. *US Ambassador to the UN Susan Rice strongly endorses RtoP*. [online]. 15.6.2009. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z:

[http://www.usunnewyork.usmission.gov/press\\_releases/20090615\\_126.html](http://www.usunnewyork.usmission.gov/press_releases/20090615_126.html)

<sup>155</sup>CNN. *Obama: Anti-Terror Plans Focus on Afghanistan, Pakistan*. [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2009/POLITICS/03/27/us.afghanistan.troops/index.html>

státy velkou hrozbu. Proto uzavření dohody s Ruskem, ke kterému došlo v Praze, bylo pro amerického prezidenta Obama velmi důležité, jelikož mohlo nastartovat novou éru americko-ruských vztahů po studené válce. Také se očekávalo, že přispěje k postupnému vyřešení jaderných zbraní a zbrojení Severní Koreje a Íránu.<sup>156</sup>

Barack Obama ve volební kampani v roce 2012 využil ukončení války v Iráku, odkud stáhla jeho administrativa vojáky na konci předchozího roku.<sup>157</sup> Dále také zdůraznil dopadení a zabití teroristického vůdce al-Kajdy Usáma bin Ládina. Tyto dva kroky vymezil jako klíčové ve volební kampani již v roce 2008 a po čtyřech letech je mohl využít v tématu zahraniční politiky znovu, jelikož už se mu tyto body podařilo splnit.<sup>158</sup> V boji proti terorismu kladl důraz na působení vojsk v Afghánistánu a chtěl zdvojnásobit jejich řady.<sup>159</sup>

Obama slíbil, že se zasadí o lepší vztahy na Blízkém východě, tematicky se zaměřil na země, ve kterých proběhlo Arabské jaro, na izraelsko-palestinský konflikt či na krizi a občanskou válku v Sýrii.<sup>160</sup> Kandidát Demokratické strany Obama se zaměřoval i na otázky zahraniční politiky mezi Spojenými státy americkými a Čínskou lidovou republikou, dodržování lidských práv a osamostatnění Tchaj-wanu.<sup>161</sup>

K otázkám politiky ve vztahu ke státům na americkém kontinentě mezi Obamovy cíle patřila zejména Latinská Amerika, kde nejsou dodržována lidská práva a vládou tam narkomafie. S těmito otázkami souvisí i vztah k Mexiku a zlepšení podmínek na americko-mexické hranici, pohyb uprchlíků ze střední a Jižní Ameriky a zavření věznice Guantánámo. Tyto problémy zasahují i do domácí politiky Spojených států amerických.<sup>162</sup>

---

<sup>156</sup>Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2010. ISSN 1210-1168.

<sup>157</sup>ČESKÁ TELEVIZE. *Irák opustili poslední Američané*. [online]. 18.12.2011. [cit. 2016-02-21].

Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1205386-irak-opustili-posledni-americti-vojaci>

<sup>158</sup>Právo. Praha: Borgis, 2011. ISSN 1211-2119.

<sup>159</sup>AKTUÁLNĚ.CZ. *Obama posílá do Iráku dalších 1500 vojáků*. [online]. 8.11.2014. [cit. 2016-02-21].

Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/obama-posila-do-iraku-dalsich-1500-vojaku/r~ace559da673711e4b0c4002590604f2e/>

<sup>160</sup>WHITE HOUSE. *Foreign Policy*, [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/issues/foreign-policy>

<sup>161</sup>WHITE HOUSE. *Foreign policy*. [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/issues/foreign-policy>

<sup>162</sup>WHITE HOUSE. *Foreign policy*. [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/issues/foreign-policy>

## 5 RUSKO JAKO TÉMA KAMPANĚ

### 5.1 Rusko v kampani

Spojené státy americké a Rusko (historicky Svaz sovětských socialistických republik) proti sobě stály během studené války, která začala v roce 1947, ukončil ji až rozpad Sovětského svazu v roce 1991. Pojem studená válka lze charakterizovat jako stav vojenského a politického napětí mezi západními zeměmi, hlavně Spojenými státy americkými, a komunistickými státy, především Sovětským svazem a jeho satelitními republikami. Ve studené válce nedošlo k přímému konfliktu, zato se bloky střetávaly nepřímě. Soupeřily v mnoha odvětvích, byly to zejména zbrojní průmysl, nukleární zbraně, vyslání družic či lidí do vesmíru, přistání na Měsíci, sportovní soutěže, špionáž či hospodářský a ekonomický růst.<sup>163</sup>

Podle Madeleine Albrightové jsou od konce studené války jedinou velmocí Spojené státy americké. K tomu, aby se staly další velmocí, mají blízko Francie, Čínská lidová republika, Rusko, Velká Británie, Indie a Pákistán, jelikož mají ambice se stát vedoucím státem, který bude určovat mezinárodní politiku a obchod. Avšak současně Albrightová také zdůrazňuje, že americký prezident musí zákonitě zjistit, že nové Rusko není ani jistým přítelem, ani nepřítel. Charakterizuje tuto zemi jako jedinečnou a svéhlavou mocnost, která si zaslouží americký respekt, ale nelze jí důvěřovat, jelikož Rusko samo nedůvěřuje Spojeným státům americkým.<sup>164</sup>

Vladimír Putin hlásá názor, že rozpad Sovětského svazu byl velkou geopolitickou pohromnou dvacátého století, a mělo by se proto najít řešení, jak docílit zpětného spojení bývalých sovětských republik. V tomto směru s ním nesouhlasí politici dalších zemí, například bývalých svazových republik Ukrajiny, Běloruska či pobaltských států, včetně Polska, které zůstalo i v období totality samostatné.<sup>165</sup>

---

<sup>163</sup> NATO. *A short history of NATO*. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.nato.int/history/nato-history.html>

<sup>164</sup> ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě*. 1. vyd. Praha: Práh, 2008. s. 187-190. ISBN 978-80-7252-218-7.

<sup>165</sup> ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě*. 1. vyd. Praha: Práh, 2008. s. 193. ISBN 978-80-7252-218-7.



Podle Jiřího Skoupého prošly americko-ruské vztahy od ukončení studené války úspěšnými i nezdařenými vztahy. Od bipolárního soupeření se utužily, ale v současné době procházejí opět nepříznivými podmínkami. Mezi body, které by prezident Obama měl splnit, je podle Skoupého znovuoobnovení americko-ruských vztahů. Ty narušila v roce 2003 válka v Iráku, kterou Američané zahájili i přes nesouhlas Rusů. Rok poté došlo na Ukrajině k oranžové revoluci, do které se vložilo Rusko, s čímž nesouhlasily Spojené státy americké. V roce 2005 se Putin vyjádřil o rozpadu Sovětského svazu na začátku devadesátých let jako o „největší geopolitické katastrofě dvacátého století“. Ke zhoršování vztahů dochází i v dalších letech, kdy byly ze strany Ruska přerušovány dodávky zemního plynu, zavražděni byli novinářka Anna Politkovská a přeběhlý agent KGB Alexandr Litviněnko, Ukrajina a Gruzie žádaly o přijetí do NATO, Rusko válčilo v Abcházii a v Jižní Osetii, které se chtěly osamostatnit, podobná situace byla také v Kosovu. Spojené státy americké představily projekt Národní protiraketové obrany, v němž žádají o rozmístění zařízení na území Polska a České republiky.<sup>166</sup>

Americký prezident měl za úkol tyto vztahy utužit a dojít ke kompromisu, jak ze strany Spojených států amerických, tak ze strany Ruska. Ve volební kampani se vztahy s Ruskem a jejich zlepšení objevily.

## 5.2 Odlišnost v pohledech kandidátů

Barack Obama již v první prezidentské volební kampani v roce 2008 upozorňoval na cíl dosáhnout zlepšení vztahů mezi Ruskem a Spojenými státy americkými. To by podle něj bylo klíčové v otázce jaderného odzbrojení zbytku světa, hlavně Severní Koreje a Íránu. Obama vytyčil cíle, na kterých by Spojené státy a Rusko spolupracovaly, a výsledkem jejich kooperace mělo být snížení počtu jaderných hlavic. Zastával také názor, že by Spojené státy americké měly dohlížet na to, jak se v Rusku zachází s demokracií a lidskými právy, Spojené státy by měly dbát na dodržování těchto

---

<sup>166</sup>SKOUPÝ, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 178. ISBN 978-80-87092-11-8.

hodnot nejen v Rusku, ale i u jeho geografických sousedů. Rusko by se nemělo těchto chyb dopouštět a mělo by jít příkladem.<sup>167</sup>

V roce 2012 Barack Obama na tyto otázky navázal. Kampaň s heslem „Dokázali jsme to!“ měla připomenout jeho úspěchy v domácí i zahraniční politice. Jedním z jeho cílů bylo obnovení vztahů s Ruskem a podepsání odzbrojovací smlouvy. Americko-ruskou kooperaci připomenul i ve své volební kampani. Jednalo se o podpis smlouvy z dubna 2010 v Praze a spolupráci v protiraketové obranné platformě. Dále byla zmíněna otázka Íránu jako jaderné hrozby nejen pro Spojené státy americké, ale i pro Rusko.<sup>168</sup>

Mitt Romney v otázce na vztah k Rusku vyjádřil názor, že pokud by se stal prezidentem, tak by v žádném případě nedělal ústupky ruskému prezidentovi Vladimíru Putinovi. Romney voličům sdělil názor, ve kterém je podle něj klíčové mít efektivní raketovou obranu, kterou Spojené státy americké disponují, a prohloubit americké vztahy se spojenci z NATO. V kampani byl velikým kritikem Baracka Obamy, který dle jeho názoru podceňuje nebezpečí ze strany Íránu a jeho jaderného arzenálu. Během prezidentské volební kampaně zdůraznil myšlenku zachování dobrých vztahů s Ruskem a s prezidentem Putinem, i když podle něj, by se ruskému prezidentovi ustupovat nemělo. Rusko vidí jako spojence v otázce jaderného programu.<sup>169</sup>

Kandidáti na amerického prezidenta se shodli v otázce uchování dobrých vztahů s Ruskem a částečně v otázce jaderného programu a bezpečnostní hrozby ze strany Íránu. S touto zemí chtěli oba navázat „přátelské“ vztahy a donutit íránskou vládu ke snížení jaderného programu a ukončení vývoje jaderných zbraní. Barack Obama i Mitt Romney poukázali na podobný problém se Severní Koreou, která je stejně jako Írán bezpečnostní hrozbou kvůli svému jadernému programu a vývoji jaderných zbraní.<sup>170</sup>

---

<sup>167</sup>OBAMA, B. *Odvaha doufat*. 1.vyd. Praha: LEDA, spol. s.r.o., 2010. s. 283-284. ISBN 978-80-7335-251-6.

<sup>168</sup>ORGANIZING FOR ACTION. [online]. 2012 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <https://www.barackobama.com>

<sup>169</sup>VOTE. *Mitt Romney*. [online]. 2016. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/mitt-romney-241055#vote>

<sup>170</sup>Commission On Presidential Debates. [online]. 3.10:2012. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://www.debates.org/index.php?page=october-3-2012-debate-transcript>

### 5.3 Kampaň versus reálná politika

V únoru 2009 se konala mnichovská konference o bezpečnosti a vystoupil na ní americký viceprezident Joe Biden se stanoviskem, ve kterém Spojené státy americké chtějí „znovu nastartovat“ americko-ruské vztahy. Tyto vztahy měly zahrnovat boj proti terorismu, mezinárodní a energetickou bezpečnost, mezinárodní obchod a nešíření jaderných zbraní a jejich kontrolu.<sup>171</sup>

Na konci roku 2009 skončila platnost smlouvy START, na níž záležela verifikační procedura spojená s dodržením Moskevské smlouvy, která vypršela v roce 2012. Tyto smlouvy zaručovaly, že Spojené státy americké a Rusko omezí výrobu jaderných zbraní a dojde k postupnému odzbrojování. Jelikož platnost obou smluv končila, měly spolu podepsat dohodu novou. K jejímu podpisu došlo 4. dubna 2010 v Praze. Signovali ji americký prezident Barack Obama a ruský prezident Dmitrij Medveděv. V této smlouvě se Spojené státy americké a Rusko dohodly na nových limitech v jaderném zbrojení. Obě země by měly omezit počet jaderných zbraní na 1550 na každé straně, neměly by mít také k dispozici více než sedm set rozmístěných nosičů jaderných zbraní.<sup>172</sup>

Americko-ruské vztahy se také odráží na postoji Spojených států k Íránu a jeho jadernému programu, jelikož samo Rusko íránský program podporuje. S těmito vztahy také souvisí budování Národní protiraketové obrany v Evropě (v Polsku a České republice). Pokud Spojené státy a Rusko dojdou ke kompromisu, přineslo by to také zlepšení vztahů mezi Spojenými státy americkými a Íránem, což by mohlo zlepšit situaci na Blízkém východě a v Perském zálivu.<sup>173</sup>

Politika Baracka Obamy směřuje k odzbrojení světa. Zastává názor, že je nutné omezit výrobu a používání jaderných zbraní na minimum. Demokratická strana ve volebním programu slibovala, že Spojené státy americké budou hledat svět bez jaderných zbraní a učiní všemožné akce, aby k tomu došlo. Tyto kroky zmínil Joe Biden na konferenci v Mnichově i Barack Obama při podpisu smlouvy START v Praze.<sup>174</sup>

---

<sup>171</sup>Právo. Praha: Borgis, 2009. ISSN 1211-2119.

<sup>172</sup>Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2010. ISSN 1210-1168.

<sup>173</sup>ABU-EID, R.; THIM, M. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 210-211. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>174</sup>KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. s. 379-382. ISBN 978-80-7431-003-4.

Barack Obama v knize s názvem *Odvaha doufat* uvádí, jak by odzbrojovací program měl vypadat. Podle něj je vztah Spojených států amerických k Rusku prioritní a měl by pomoci iniciovat podobné chování i u dalších zemí. Spojené státy americké by měly ujistit spojence, že jaderné zbraně, které mají, nepoužijí proti nim, že jaderné zbrojení chtějí ukončit a hodlají směřovat finance a nové technologie do jiných odvětví. Spojené státy americké by měly nejdříve přesvědčit Rusko, poté Čínskou lidovou republiku a posléze ukotvit nové vztahy s Íránem a Severní Koreou.<sup>175</sup> Tato otázka není vyřešena, bude se na ni muset zaměřit Obamův nástupce v Bílém domě.

---

<sup>175</sup>OBAMA, B. *Odvaha doufat*. 1.vyd. Praha: LEDA, spol. s.r.o., 2010. s. 285-290. ISBN 978-80-7335-251-6.

## 6 IRÁK JAKO TÉMA KAMPANĚ

### 6.1 Irák v kampani

Situace na Blízkém východě je jednou z oblastí americké zahraniční politiky, kam se soustředí její pozornost. Podle Roberta E. Huntera Spojené státy americké nemají jednotnou zahraniční politiku, kterou by aplikovaly na Blízkém východě. V tomto prostoru zasahovali američtí vojáci vždy, když to bylo potřeba a když reagovaly na výzvu.<sup>176</sup>

Autoři Ramzi Ebu - Eid a Michal Thim považují invazi do Iráku za jeden z nejproblematictějších pozůstatků politiky prezidenta George W. Bushe, se kterou se potýkala vláda Baracka Obamy v jeho prvním volebním mandátu. Tato vláda řešila nejen otázku Iráku, ale také obnovení své pozice v celém regionu Blízkého východu.<sup>177</sup>

Bývalá ministryně zahraničí a velvyslankyně Spojených států amerických při OSN Madeleine Albrightová o válce v Iráku napsala: „*Musíme si vroucně přát, aby tomu tak nebylo, ale invaze do Iráku a její následky by se nakonec mohly zapsat do dějin jako jedna z největších amerických zahraničněpolitických katastrof.*“<sup>178</sup> Američané intervenci v Iráku zahájili v roce 2003, kdy byl prezidentem George W. Bush, a měla být reakcí na teroristické útoky z 11. září 2001.<sup>179</sup> Albrightová k tomu dále dodává: „*Válka je chyba, musíme najít co nejlepší ústupovou cestu.*“<sup>180</sup> Albrightová nevyjádřila vůli ke stažení vojáků ze země ihned, jelikož zastává postoj, že Američané mají odpovědnost za obyvatele Iráku, kterým přišli na pomoc. Zároveň ale také odpovídají za vojáky, kteří v této lokalitě slouží, případně tam padli za vlast. Nejde ani tak o rychlost, s jakou bude válka ukončena, ale jak a s jakým výsledkem. Navrhuje v tomto směru pragmatické řešení intervence, jelikož za všech okolností bude výsledek i průběh této

---

<sup>176</sup>HUNTER, R. E. *A New American Middle East Strategy? Survival*. International Institute for Strategic Studies., roč. 50 (prosinec 2008 – leden 2009). č. 6, s. 53.

<sup>177</sup>ABU-EID, R.; TRIM, M. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraníční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 194-195. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>178</sup>ALBRIGHTOVÁ, M. *Mocní a všemohoucí: Úvahy o Bohu, Americe a mezinárodních vztazích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 180. ISBN 80-7252-151-9.

<sup>179</sup>SCHLEYOVÁ, N.; BUSSEOVÁ, S. *Války USA: Kronika agresivního národa*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství BRÁNA, s. r. o., 2004. s. 201-217. ISBN 80-7243-226-5.

<sup>180</sup>ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě*. 1. vyd. Praha: Práh, 2008. s. 213. ISBN 978-80-7252-218-7.

války přičítán prezidentovi, který ji ukončí. V závěru se zaměřuje na zhodnocení situace: „Američané zaplatili za chyby v Iráku vysokou cenu, ale všichni neplatili stejně. Je samo o sobě dost náročné účastnit se vojenské akce, která je dobře naplánovaná a úspěšná. Mnohem bolestivější je však dívat se, jak vaši kamarádi padají k zemi ve válce, kterou zpackali civilní vůdci,“ a dodává, „měl byste navrhnout stavbu dvou památníků. Jeden by vyrostl v Americe, druhý v Iráku a oba by měly uctít památku raněných a padlých, vojáků i civilistů.“<sup>181</sup>

Z těchto myšlenek vyplývá, jaké postavení má téma Irák a Američané ve Spojených státech amerických i mimo ně. Bývalý prezident George W. Bush intervenci do Iráku zahájil, konec války však do konce jeho prezidentského úřadu nenastal. Otázka války v Iráku byla tématem zahraniční politiky již v prezidentských volbách v roce 2008, v roce 2012 na toto téma kampaň nepřímou navázala, jelikož současný prezident Barack Obama tuto intervenci ukončil. V Iráku padlo více než čtyři a půl tisíce amerických vojáků, přibližně třicet dva tisíc jich bylo zraněno. Odhady ztrát na straně Iráku se pohybují mezi sto padesáti tisíci a více než milionem lidí.<sup>182</sup>

## 6.2 Odlišnost v pohledech kandidátů

Barack Obama v roce 2008 zastával velice kritický názor. Téma Iráku pokládal za nejdůležitější bod své zahraniční politiky ve volební kampani. Byl přesvědčen o tom, že setrvávat v Iráku není klíčovým řešením. Cílem je ukončení intervence na iráckém území, dosažení určité úrovně stability v tomto prostoru a dále pak zabránit, aby se stal základnou pro aktivity teroristů. V neposlední řadě pak zajistit, aby jeho nejvyšší představitelé nezastávali nepřátelské postoje vůči Spojeným státům americkým a jejich reprezentantům, a tím umožnit návrat amerických vojáků zpět do vlasti.<sup>183</sup> Obamův postoj vůči intervenci v Iráku byl negativní, slíbil, že pokud vyhraje prezidentské volby, tak se zaslouží o to, aby američtí vojáci opustili zemi do srpna roku 2010. To se nestalo,

---

<sup>181</sup> ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě*. 1. vyd. Praha: Práh, 2008. s. 213. ISBN 978-80-7252-218-7.

<sup>182</sup> STONE, O.; KUZNICK, P. *Utajené dějiny Spojených států: Temné stránky americké historie d anexe Havaje po tažení v Iráku*. 1. vyd. Brno: Albatros Media a. s., 2015. s. 308. ISBN 978-80-264-0812-3.

<sup>183</sup> OBAMA, B. *Odvaha doufat*. 1. vyd. Praha: LEDA, spol. s.r.o., 2010. s. 281. ISBN 978-80-7335-251-6.

přesto k ukončení americké intervence došlo, i když až na konci roku 2011. Tento čin je Američany stejně jako dalšími národy hodnocen kladně.<sup>184</sup>

V roce 2012 Barack Obama v prezidentské volební kampani zdůraznil vyřešení konfliktu v Iráku a to, že zde američtí vojáci pomohli vybudovat stabilní politickou situaci, upevnit mír a zachovat iráckou vládu. Ukončením této intervence došlo ke stabilizování situace na Blízkém Východě. Ve stažení amerických vojsk z této lokality viděl Obama výhody, jelikož se američtí vojáci mohou přesunout na jinou frontu a zaměřit se na boj proti terorismu v Afghánistánu a na pákistánských hranicích. Také označil konec intervence za nový začátek pro Spojené státy americké, které se mohou více soustředit na budování vlastní identity, zajištění hospodářského růstu země a stability, což platí i pro Irák. Obama se zavázal k dlouhodobé spolupráci Spojených států amerických s Irákem v otázkách diplomacie, bezpečnosti a hospodářství.<sup>185</sup> Zdůraznil úlohu Spojených států amerických při stabilizaci území Afghánistánu a Pákistánu.

Mitt Romney zastával názor, dle kterého by Spojené státy americké měly se spojenci více spolupracovat v oblasti Perského zálivu, který by pro ně mohl být klíčový, jelikož této oblasti by se mělo pomoci v mezinárodním měřítku. Romney není zastáncem odchodu amerických jednotek z Iráku a patří k čelním kritikům Obamy za ukončení intervence. Označil odchod amerických jednotek z iráckého území za selhání, které se projeví v budoucnosti v americko-iráckých vztazích i ve vývoji amerických investic do Iráku. Podle Romneyho není Irák soběstačný ani tak stabilní, aby mohly americké vojenské jednotky opustit jeho území, jelikož teroristická al-Kajda bude sílit, zatímco americké síly budou naopak v Iráku slábnout. Prezidentovo rozhodnutí stáhnout vojáky označil za velice nezodpovědné jednání.<sup>186</sup>

---

<sup>184</sup>WOODWARD, B. *Obama's Wars*. 1. vyd. London: Simon & Schuster UK Ltd. s. 241-244. ISBN 978-1-84983-220-5.

<sup>185</sup>*Commission On Presidential Debates*. [online]. 3.10:2012. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://www.debates.org/index.php?page=october-3-2012-debate-transcript>

<sup>186</sup>*Commission On Presidential Debates*. [online]. 3.10:2012. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://www.debates.org/index.php?page=october-3-2012-debate-transcript>

### 6.3 Kampaň versus reálná politika

Na začátku roku 2003 prezident George W. Bush získal podporu k intervenci do Iráku. Tato akce započala v březnu téhož roku a Američané měli zajistit v zemi stabilitu, demokracii a svrhnout diktátorský režim Saddáma Husajna, jenž měl podporovat teroristickou síť al-Kajdu a vyrábět zbraně hromadného ničení. Během invaze, která v Iráku trvala téměř osm let, Američané stabilizovali iráckou vládu, svrhli Saddáma Husajna a americká vláda předala moc nad zemí Iráčanům. Dále měly USA také stabilizovat region, zabezpečit ropná pole a export ropy z oblasti Perského zálivu.<sup>187</sup>

Přepokládaná doba této operace byla půl roku, maximálně rok. Nakonec Američané území opustili až po osmi letech. V prvních týdnech se Američané se spojenci (Velká Británie, Austrálie a spřízněné složky Iráčanů) zmocnili Bagdádu. V květnu 2003 prezident George W. Bush oficiálně ukončil válečné bojové akce. Od prvního května 2003 je konflikt označován jako „gerilová válka“, jelikož dochází ke každodenním střetům s ozbrojenými složkami i k sebevražedným atentátům. Během roku 2003 je Američany ustanovena v Bagdádu vládní rada a v prosinci je svržen a zajat diktátor Saddám Husajn. Válka ještě však neskončila a za prezidentského mandátu George W. Bushe k jejímu ukončení ani nedošlo. Konflikty trvaly až do prosince 2011.<sup>188</sup>

Barack Obama v kampani v roce 2008 avizoval, že chce prosadit ukončení intervence v Iráku do konce roku 2010, to se mu nepodařilo. Válku ukončil až na sklonku prvního volebního období v roce 2011, což se ukázalo jako částečné splnění volebního slibu z minulých prezidentských voleb.<sup>189</sup>

Prezident George W. Bush odhadoval, že intervence do Iráku vyjde Spojené státy americké na padesát až šedesát miliard amerických dolarů. V roce 2008, kdy Bush končil ve funkci amerického prezidenta, válka stála již přes sedm set miliard

---

<sup>187</sup>SCHLEYOVÁ, N.; BUSSEOVÁ, S. *Války USA: Kronika agresivního národa*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství BRÁNA, s. r. o., 2004. s. 201-217. ISBN 80-7243-226-5.

<sup>188</sup>SCHLEYOVÁ, N.; BUSSEOVÁ, S. *Války USA: Kronika agresivního národa*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství BRÁNA, s. r. o., 2004. s. 201-217. ISBN 80-7243-226-5.

<sup>189</sup>WOODWARD, B. *Obama's Wars*. 1. vyd. London: Simon & Schuster UK Ltd. s. 75-77. ISBN 978-1-84983-220-5.



amerických dolarů. Předpoklad celkové částky, která obsahuje také náklady na zdravotní péči pro veterány, se pohybuje kolem čtyř bilionů amerických dolarů.<sup>190</sup>

Americký prezident Obama vítal vojáky při přiletu z mise v Iráku slovy: *„Nenecháváme za sebou svrchovaný, stabilní a sebejistý Irák. ...Na rozdíl od starých říší se my těchto obětí nedopouštíme kvůli území nebo kvůli zdrojům. Děláme to, protože je to správné. ...Nikdy nezapomeňte, že jste součástí nepřerušované linie hrdinů, která protíná již dvě století..., až k vašim prarodičům a rodičům, kteří prožili fašismus a komunismus... a předali spravedlnosti ty, kdo nás napadli 11. září.“* Těmito slovy paradoxně Barack Obama navázal na myšlenky svého předchůdce George W. Bushe, kterého za Irák kritizoval.<sup>191</sup>

Americká intervence v Iráku byla ukončena, Američané zemi slíbili pomoc, avšak v Iráku stále dochází k sebevražedným útokům či výbuchům a země je nestabilní. Dalo by se říci, že Irák je na pokraji občanské války, není možné říci, jak se situace bude vyvíjet a jak dlouho bude trvat, než se zcela uklidní.

---

<sup>190</sup>STONE, O.; KUZNICK, P. *Utajené dějiny Spojených států: Temné stránky americké historie d anexe Havaje po tažení v Iráku*. 1. vyd. Brno: Albatros Media a. s., 2015. s. 308. ISBN 978-80-264-0812-3.

<sup>191</sup>STONE, O.; KUZNICK, P. *Utajené dějiny Spojených států: Temné stránky americké historie d anexe Havaje po tažení v Iráku*. 1. vyd. Brno: Albatros Media a. s., 2015. s. 308-309. ISBN 978-80-264-0812-3.

## 7 AFGHÁNISTÁN JAKO TÉMA KAMPANĚ

### 7.1 Afghánistán v kampani

Madeleine Albrightová v publikaci *Doporučení budoucímu prezidentovi* zmiňuje myšlenku z volební kampaně roku 2008. V prvních televizních debatách se řešila otázka zahraniční politiky a Afghánistánu. „Zpočátku jste nevěděl, jak všechny své nápady vměstnat do přidělených pětáctyřiceti vteřin. Do tempa jste se dostal, jakmile jste se rozhodl pro třídílnou mantru: Bránit vlast, přenést boj na území nepřítele a zvítězit v souboji idejí. Ted' nastal čas, abyste svá slova přetavil v činy.“<sup>192</sup> Albrightová v tomto výroku vystihla situaci volební kampaně a pozdější reakce budoucího prezidenta na plnění slibů.

Albrightová zmiňuje také fakt, který americká armáda v Afghánistánu zažila. Teroristé těžili z negativního dopadu války v Iráku na donucovací schopnosti a procesy americké armády. Teroristé využívají této image a organizují sebevražedné atentáty, sabotáže a únosy. Afgánskému střetu začali Američané přezdívat „dlouhá válka.“<sup>193</sup>

Konflikt v Afghánistánu odstartovaly teroristické útoky na Světové obchodní centrum v New Yorku 11. září 2001. Faktická válka začala v Afghánistánu již sedmého října 2001, oficiální ukončení bojů bylo sice oznámeno 1. května 2003, ale celý konflikt není dodnes vyřešen ani ukončen. Cílem invaze do Afghánistánu mělo být pronásledování Usáma bin Ládina, rozbití teroristické sítě al-Kajda, svržení Talibánu, který podporuje teroristy, a v neposlední řadě dosažení stability v regionu pomocí amerických vojáků a bojových akcí.<sup>194</sup>

S válkou v Afghánistánu souvisí také kauza věznice Guantánamo na Kubě, jelikož sem byli transportováni lidé podezřelí z teroristických útoků na Spojené státy americké a jejich spojence. Věznice je vybudována na americké námořní vojenské základně

---

<sup>192</sup>ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě*. 1. vyd. Praha: Práh, 2008. s. 253. ISBN 978-80-7252-218-7.

<sup>193</sup>ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě*. 1. vyd. Praha: Práh, 2008. s. 254-255. ISBN 978-80-7252-218-7.

<sup>194</sup>SCHLEYOVÁ, N.; BUSSEOVÁ, S. *Války USA: Kronika agresivního národa*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství BRÁNA, s. r. o., 2004. s. 189-200. ISBN 80-7243-226-5.

a jedná se o zařízení s nejvyšší ostrahou pro nejnebezpečnější delikventy. Výsledkem transportů na Kubu bylo v roce 2003 na 680 obviněných, kteří byli uvězněni právě na tamní vojenské základně. V roce 2012 se jejich počet snížil na 166.<sup>195</sup> Ukončení provozu věznice Guantánamo se stalo volební tématem a Barack Obama ve volebních slibech řekl, že se zasadí o její uzavření a přemístění vězňů do jiných zařízení po celém světě.<sup>196</sup>

V roce 2008 bylo volebním tématem souvisejícím s Afghánistánem dopadení teroristického vůdce Usáma bin Ládina. Barack Obama v rozhovorech přislíbil dopadení a potrestání bin Ládina za teroristické útoky namířené proti Spojeným státům amerických. Tato myšlenka společně s porážkou terorismu a ukončením jeho šíření se staly jedněmi ze stěžejních bodů v jeho kampani. Upozorňoval také na vztahy s Pákistánem, kde se Usáma bin Ládin může skrývat.<sup>197</sup>

Otázka Afghánistánu a Pákistánu se promítla do prezidentské volební kampaně také v roce 2012, jelikož konflikt v Afghánistánu stále nebyl ukončen. Tento region patří z hlediska americké zahraniční i bezpečnostní politiky ke klíčovým oblastem a zásadním tématům. Teroristické útoky se staly důvodem, proč Spojené státy americké vyhlásily války teroristům a militantním organizacím, které v této oblasti operují a snaží se udávat směr politiky.<sup>198</sup>

## 7.2 Odlišnost v pohledech kandidátů

Barack Obama ve volební kampani v roce 2008 kritizoval George W. Bushe a jeho vládu za špatně odvedenou práci v Afghánistánu – špatně naplánované operace, nedopadení Usáma bin Ládina a mnoho obětí na životech. Obama chtěl docílit lepší

---

<sup>195</sup>STONE, O.; KUZNICK, P. *Utajené dějiny Spojených států: Temné stránky americké historie d anexe Havaje po tažení v Iráku*. 1. vyd. Brno: Albatros Media a. s., 2015. s. 295-297. ISBN 978-80-264-0812-3.

<sup>196</sup>WOODWARD, B. *Obama's Wars*. 1. vyd. London: Simon & Schuster UK Ltd. s. 336. ISBN 978-1-84983-220-5.

<sup>197</sup>OBAMA, B. *Odvaha doufat*. 1. vyd. Praha: LEDA, spol. s.r.o., 2010. s. 287-289. ISBN 978-80-7335-251-6.

<sup>198</sup>BEČKA, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 218-219. ISBN 978-80-87092-11-8.

taktiky bojů v Afghánistánu, udělat z něj pro americké jednotky hlavní bitevní pole, dosáhnout stanovených cílů a ukončit válku.<sup>199</sup>

V roce 2012 v prezidentské volební kampani Barack Obama argumentoval svými úspěchy a vycházel z toho, čeho se během prvního prezidentského volebního období dosáhl – dopadení a zabití teroristického vůdce al-Kajdy Usáma bin Ládina. Upozornil na situaci, že Spojené státy americké sice bin Ládina dopadly a zneškodnily, ale teroristická organizace a její sítě stále fungují a mají další vůdce, kteří brojí proti Spojeným státům a jejich spojencům. Obama v kampani zmínil, jak je důležitá spolupráce Spojených států amerických s Pákistánem, Afghánistánem a Jemenem pro odstranění teroristické skupiny al-Kajda. V kampani upřel pozornost na válku v Afghánistánu, kam přesunul některé jednotky, které ukončily své mise v Iráku. Tento krok měl zaručit větší koncentraci amerických jednotek a lepší šance v boji s terorismem. Barack Obama slíbil ukončení války v Afghánistánu do konce roku 2014.<sup>200</sup>

Mitt Romney ve volební kampani uznal Obamův úspěch v dopadení Usáma bin Ládina a vybudování komplexní strategie, podle které americká vojska postupují. Romney za zabitím bin Ládina vidí oslabení al-Kajdy v Afghánistánu, ale zároveň vyjadřuje názor, že je potřeba „být na pozoru“ a ochránit země jako asijský Jemen či Somálsko, Libyi a další africké země, kam se členové teroristické organizace mohli přesunout. Romney v kampani slibuje zesílení vojsk v těchto oblastech a intenzivní boj s extremismem. Odmítá spolupráci s jakoukoliv zemí, která nabízí útočiště těmto teroristickým skupinám či s nimi spolupracuje. Zaměřil by se také na výcvik afghánských jednotek a vojáků pod vedením Američanů.<sup>201</sup>

Oba kandidáti se shodli na pokračování války v Afghánistánu, jejím zesílení, dopadení teroristů v síti al-Kajda a nastolení pořádku v této oblasti. Otázka Afghánistánu byla jedním z hlavních témat zahraniční politiky v prezidentských televizních debatách.<sup>202</sup>

---

<sup>199</sup>BEČKA, J. In: KOZÁK, K.; a kol. *Zahraniční politika USA na začátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2009. s. 178. ISBN 978-80-87092-11-8.

<sup>200</sup>WOODWARD, B. *Obama's Wars*. 1. vyd. London: Simon & Schuster UK Ltd. s. 180-184. ISBN 978-1-84983-220-5.

<sup>201</sup>*Commission On Presidential Debates*. [online]. 3.10.2012. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://www.debates.org/index.php?page=october-3-2012-debate-transcript>

<sup>202</sup>*Commission On Presidential Debates*. [online]. 3.10.2012. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://www.debates.org/index.php?page=october-3-2012-debate-transcript>

### 7.3 Kampaň versus reálná politika

Barack Obama v první prezidentské kampani v roce 2008 slíbil ukončení války v Iráku, což splnil. Dále se zavázal přesunout americké ozbrojené jednotky do Afghánistánu a dopadnout Usáma bin Ládina, což se mu také podařilo. V další kampani slíbil prohloubení americko-afghánských vztahů a ukončení války do konce roku 2014, tento termín se mu ale dodržet nepodařilo. Další datum, které je pro ukončení války stanoveno, je konec roku 2016.

Dopadnout Usáma bin Ládina se podařilo americkým jednotkám Navy SEALs v květnu 2011. Byl dopaden v noci na území vojenské pákistánské akademie, kde se skrýval před Američany. Prezidentu Obamovi se pomocí vojenských jednotek po deseti letech podařilo tohoto teroristu dopadnout a zneškodnit, což v americké společnosti vyvolalo euforii a Obama získal obdiv, jakého se nedostalo jeho předchůdci Georgi W. Bushovi, který válku proti terorismu a teroristům započal.<sup>203</sup>

Barack Obama konfliktu v Afghánistánu přezdíval „válka z nutnosti.“ Během svého prezidentského období zvýšil počet amerických ozbrojených sil v Afghánistánu, jak slíbil po ukončení války v Iráku. Během jeho funkčního období se počet vojáků z třiceti pěti tisíc vyšplhal na rovných sto tisíc, což je přibližně stejný počet, jako rozmístili Sověti v Afghánistánu za své intervence v této zemi.<sup>204</sup>

Se situací v Afghánistánu souvisí vztah Spojených států amerických s Pákistánem. Tato země by v budoucnosti mohla být cenným americkým spojencem a partnerem při hledání teroristických skupin a jedinců, jelikož mnoho se jich skrývá právě na hranici mezi Afghánistánem a Pákistánem. Boje, které podnikají americké jednotky nejen na afgánském, ale i pákistánském území toto spojení mohou narušovat a tím destabilizovat. Podle Madeleine Albrightové by se prezident neměl zaměřit jen na podporu armády, ale i na pomoc civilistům. Albrightová rozvíjí také myšlenku, že pokud se z Pákistánců a Američanů mají stát platní spojenci proti silám, které je ohrožují, budou muset

---

<sup>203</sup> STONE, O.; KUZNICK, P. *Utajené dějiny Spojených států: Temné stránky americké historie a anexy Havaje po tažení v Iráku*. 1. vyd. Brno: Albatros Media a. s., 2015. s. 309-311. ISBN 978-80-264-0812-3.

<sup>204</sup> WOODWARD, B. *Obama's Wars*. 1. vyd. London: Simon & Schuster UK Ltd. s. 70-72. ISBN 978-1-84983-220-5.

Spojené státy americké uzavřít spojení s celou zemí, se všemi jejími občany, nejen s elitami, a dodává: „*nebo sňatkem z rozumu s diktátorem.*“<sup>205</sup>

S Afghánistánem souvisí i věznice Guantánamo, kterou Obama slíbil zavřít. K tomu však nedošlo, jelikož se setkal s nevolí. Americký prezident se přesto snaží dostát předvolebního slibu a vězení zavřít. Návrh na uzavření věznice na Kubě se bude projednávat v Kongresu, kde se rozhodne o jeho schválení či zamítnutí. Obama je přesvědčen, že věznice Guantánamo poškozuje vztahy s americkými spojenci, a proto by mělo dojít k jejímu uzavření. Tento návrh byl v Kongresu projednáván již několikrát, pokaždé však neprošel přes Republikánskou stranu, která je proti. Hlavní argumentem republikánů je, že nemůže dojít k zavření věznice v době, kdy Spojené státy americké se svými spojenci vedou válku proti terorismu a teroristům.<sup>206</sup>

Americký prezident Barack Obama na začátku svého funkčního období, respektive v říjnu 2009 získal Nobelovu cenu míru. V tu dobu vedl hned dvě války, tedy v Iráku a v Afghánistánu. Ve Spojených státech amerických čelil ekonomické a hospodářské krizi, automobilový průmysl byl blízko krachu. Mnoho lidí si kladlo otázku, proč tuto cenu Barack Obama získal, navíc tak záhy po svém zvolení do úřadu amerického prezidenta. Výbor pro udělení cen upoutala pozornost světa a to, kolik lidí Obama dokázal motivovat a dát jim naději na lepší budoucnost. Cena mu byla udělena za „výjimečné úsilí o posílení světové diplomacie a spolupráce mezi národy.“ Obama se k ocenění vyjádřil takto: „*Rozhodnutím Nobelova výboru míru jsem zároveň překvapen a hluboce poctěn.*“<sup>207</sup>

---

<sup>205</sup> ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě.* 1. vyd. Praha: Práh, 2008. s. 207 ISBN 978-80-7252-218-7.

<sup>206</sup> Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2016. ISSN 1210-1168.

<sup>207</sup> Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2009. ISSN 1210-1168.

## ZÁVĚR

Americká zahraniční politika má v kampani důležitou roli, jelikož Spojené státy americké jsou jednou ze světových velmocí a ovlivňují další země i mezinárodní či světovou politiku, ekonomiku a mezinárodní obchod. Pro kandidáta na prezidenta je důležité, jaká zahraničně-politická témata během své předvolební komunikace zvolí, jaký k nim zaujme postoj a jak si lid získá na svou stranu. Tento fakt dokazují také předvolební výzkumy, které byly prezentovány, i ty, jež byly zveřejněny po televizních, rozhlasových a internetových debatách obou prezidentských kandidátů.

V diplomové práci se ukázalo, že kampaně, volby a zahraniční politika ve Spojených státech amerických spolu velmi úzce souvisí. Jakkoli to nemůžeme nijak empiricky dokázat, je přesto zřejmé, že Spojené státy patří k zemím, kde je zahraniční politice v předvolebních kampaních věnována maximální pozornost. Je to dáno jistou aspirací Spojených států amerických na to, aby sehrávaly roli jakéhosi „watch dog“. Washington také patří k zemím, které mají dlouhodobě v zahraničí nejvíce vojenských ozbrojených sil a prostředků. I to je tedy důvodem, proč hraje zahraniční politika ve volebních kampaních tak významnou roli. Voliče zajímá, co daný kandidát zamýšlí podnikat v agendě zahraniční politiky, jak moc, nebo naopak málo chce působit intervencionisticky.

Z toho, co bylo popsáno výše, je zřejmé, že na výzkumnou otázku, kterou jsme si položili v úvodu práce, tedy to, jak silný vliv má v prezidentské kampani 2012 zahraniční politika, můžeme odpovědět následovně: zahraniční politika ovlivnila zcela zásadním způsobem výsledky těchto voleb. Dokonce můžeme vyslovit tezi, že stojí za vítězstvím demokratického kandidáta Baracka Obamy. Vítězným tématem v těchto volbách mohlo být stažení amerických vojenských jednotek z Iráku. To se ostatně odehrálo právě v době prezidentské kampaně a je nadmíru pravděpodobné, že tato skutečnost ovlivnila výsledek voleb. Barack Obama se navíc mohl v kampani opřít také o velmi viditelný posun v tzv. válce proti terorismu, z níž tou dobou byla již značná část americké populace poměrně unavená. Dostavil se ale dílčí výsledek v podobě dopadení teroristického vůdce al-Kajdy Usáma bin Ládina, což také Obama patřičně tematizoval

v předvolebním boji. Mohl si tak dovolit působit v kampani velmi aktivně a učinil z tématu zahraniční politiky svou velmi silnou stránku.

Autorkou byla zodpovězena otázka a potvrzena hypotéza ohledně role zahraniční politiky ve volební kampani a jejího významu. Z výsledků předvolební kampaně vyplynulo, že zahraniční politika jako téma je důležitá a při zvolení vhodných témat, může být klíčovým nástrojem pro vítězství v amerických prezidentských volbách. Na tento fakt je poukázáno také v případových studiích, které jsou zaměřeny na Rusko, Irák a Afghánistán. Tyto tři země byly ve volební kampani zmiňovány a diskutovány často.

Případové studie byly vybrány kvůli politickému tématu, na které byla práce zaměřena. Jsou zpracovány podle metodologie Petra Druláka a dokazují důležitost zahraniční politiky v kampaních obou kandidátů. Jejich součástí je porovnání předvolebního programu zahraniční politiky a jeho následného plnění po zvolení do prezidentské funkce. Příkladem slibu, kterému Barack Obama dostal, může být ukončení intervence a stažení vojáků z Iráku, zdvojnásobení ozbrojených složek v Afghánistánu nebo smlouva s Ruskem o omezení jaderného programu. Tato témata byla jedna z mála, o kterých se mluvilo a psalo v prezidentské kampani a posléze se jednalo i o jejich realizaci. Příkladem nedodrženého předvolebního slibu může být neuzavření věznice Guantánamo na Kubě, které souvisí jak s domácí, tak se zahraniční politikou. Tento slib dal Barack Obama již v předvolební kampani v roce 2008, kdy se ucházel o prezidentský post poprvé. Věznici Guantánamo se snaží uzavřít i v době, kdy je psána tato práce.

Práce popisuje prezidenta Baracka Obamu a jeho zahraniční politiku, ať už se jedná o otázky vnější politiky v předvolebních kampaních nebo o její reálnou podobu z let Obamovy vlády. Aby byla otázka zahraniční politiky v kampani z roku 2012 dostačující, musela být použita i zahraniční politika, kterou Barack Obama vykonával během svého prvního funkčního období, tedy od roku 2009, kdy složil inaugurační slib.

V práci se čerpalo z odborných publikací a periodik. Jelikož jde o aktuální téma, doplnily je internetové zdroje, které byly nezbytně nutné v otázce prezidentské kampaně a voleb v roce 2012, ke kterým dosud není dostatek odborné literatury. Součástí těchto zdrojů byly také televizní debaty, audionahrávky, rozhovory a volební programy obou stran a kandidátů.



V další studii by bylo možné téma rozšířit o srovnání prezidentských voleb z let 2008 a 2012 z pohledu všech kandidátů, dále lze práci zpracovat jako porovnání důležitosti domácí a zahraniční politiky Spojených států ve volební kampani. Nabízí se také možnost konfrontovat průběh prezidentských voleb ve Spojených státech amerických a v některé evropské zemi, např. Francii, Německu, Švýcarsku, Rusku nebo České republice, a zjišťovat, jak významnou roli v kampani zde zaujímá právě zahraniční politika. Postavení současné americké zahraniční politiky by se dalo srovnat také s vnější politikou ve volební kampani při pohledu do historie, jak se tato problematika vyvíjela, jak zahraniční politiku prosazovali v kampaních například bývalí američtí prezidenti George Washington, Franklin D. Roosevelt, John F. Kennedy, Richard Nixon nebo Ronald Reagan. Velice zajímavé zpracování se nabízí při zkoumání návaznosti zahraniční politiky prezidenta Baracka Obamy na svého předchůdce George W. Bushe.

Práce by se také dala obohatit o odborné interview s politology, zahraničními experty, ministry zahraničních věcí nebo dalšími odborníky na toto témata. Zajímavé by mohlo být porovnání pohledů českého a amerického experta z volebního štábu, který má na starosti otázky zahraniční politiky v kampani, či samotného kandidáta na americký prezidentský post.

Všechny tyto myšlenky by mohly být náplní další práce. Tato diplomová práce se jimi nezabývá, nebylo to jejím cílem a nebylo možné toto téma pojmout jako celek tak, aby zahrnulo všechny tyto náměty, ať už z důvodu časového nebo obsahového rozsahu.

# SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

## Seznam použitých českých zdrojů

ALBRIGHTOVÁ, M. *Doporučení budoucímu prezidentovi: Jak vrátit Americe dobrou pověst a vůdčí roli ve světě*. 1. vyd. Praha: Práh, 2008. ISBN 978-80-7252-218-7.

ALBRIGHTOVÁ, M. *Mocní a všemohoucí: Úvahy o Bohu, Americe a mezinárodních vztazích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7252-151-9.

BARŠA, P.; CÍSAŘ, O. *Anarchie a řád ve světové politice: Kapitoly z teorie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-094-8.

BOHÁČ, L. *Proceedings of American Foreign Policy: Mezinárodní vztahy (International Relations)*. 1996, vol. 31, no. 2. ISSN 0323-1844.

BRADOVÁ, E. *Od lokálních mítinků k politickému marketingu. Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. ISBN 80-210-3800-4.

DRULÁKOVÁ, R.; DRULÁK, P. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1815-2.

DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Základní modely demokratických systémů: Komparace politických systémů*. 1. vyd. Praha: Vysoká ekonomická škola v Praze, nakladatelství Oeconomica pro studium na VŠE v Praze, 2012. ISBN 978-80-245-1357-7.

DVOŘÁKOVÁ, V. *Spojené státy americké. Společnost a politika*. 1. vyd. Praha: Libri s.r.o., 2002. ISBN: 80-7277-147-8.

Hospodářské noviny, Praha: Oeconomica a.s., 2012. ISSN 1213-7693.

JABLONSKI, W., A. a kol. *Politický marketing. Úvod do teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2006. ISBN 80-7364-011-2.

JOHNSON, P. *Dějiny amerického národa*. 1. vyd. Voznice: Nakladatelství LEDA. ISBN 978-80-7335-361-2.

KARAS, P.; KRUPKA, K. *Atlas prezidentských voleb USA 1896-2012*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství P3K, 2013. ISBN 978-80-87343-20-3.

KISSINGER, H. *Potřebuje Amerika zahraniční politiku? Cesta k diplomacii pro 21. století*. 1. vyd. Praha: Jiří Buchal – BB art, 2002. ISBN 80-7257-736-0.

KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. ISBN 14-545-83.

KRATOCHVÍL, P.; DRULÁK, P. (eds.). *Encyklopedie mezinárodních vztahů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-469-4.

KREJČÍ, M. *Jak se „dělá“ prezident Spojených států amerických*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta a.s. ISBN 978-80-204-1935-4.

KREJČÍ, O. *Zahraniční politika USA*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. ISBN 978-80-7431-003-4.

KUBÁČEK, J. *Slovník politického managementu a volebního marketingu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4013-3.

MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-338-3.

Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2009. ISSN 1210-1168.

Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2010. ISSN 1210-1168.

Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2012. ISSN 1210-1168.

Mladá fronta DNES. Praha: MAFRA a.s., 2016. ISSN 1210-1168.

NOVOTNÝ, L. *Politologie*. 1. vyd. Praha: UJAK, 2009. ISBN 978-80-86723-64-8.

OBAMA, B. *Odvaha doufat*. 1. vyd. Praha: LEDA, spol. s.r.o., 2010. ISBN 978-80-7335-251-6.

Právo. Praha: Borgis, 2009. ISSN 1211-2119.

Právo. Praha: Borgis, 2011. ISSN 1211-2119.

SCHLEYOVÁ, N.; BUSSEOVÁ, S. *Války USA: Kronika agresivního národa*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství BRÁNA, s. r. o., 2004. ISBN 80-7243-226-5.

STONE, O.; KUZNICK, P. *Utajené dějiny Spojených států: Temné stránky americké historie od anexe Havaje po tažení v Iráku*. 1. vyd. Brno: Albatros Media a. s., 2015. ISBN 978-80-264-0812-3.

TOCQUEVILLE, de A. *Demokracie v Americe*. 1. vyd. Voznice: Nakladatelství LEDA, 2012. ISBN 978-80-7335-269-1.

TÓTH, R. *Politologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0807-5.

## Seznam použitých zahraniční zdrojů

BELKNAP, M. *The CNN Effect: Strategic Enabler or Operation Risk?* USAWC Strategy Research, U. S. Army War Colledge, Carlisle Barracks, Pennsylvania.

Daily Mail. London: DMG Media, 2012. ISSN 0307-7578.

HUNTER, R. E. *A New American Middle East Strategy? Survival*. International Institute for Strategic Studies., roč. 50 (prosinec 2008 – leden 2009). č. 6.

KOSTERLITZ, J. *As Time Change., Key Think Tanks Trade Places*. National Journal Magazine. 14.2.2009.

LIVINGSTON, S. *Clarifying the CNN Effect: An Examination of Media Effects According to Type of Military Intervention*. Harvard University, John F. Kennedy School of Government, 1997.

MCGANN, J. *The Global „Go – To Think Tanks: The Leading Public Policy Research Oraganizations in the World*. Think Tanks and Civil Societies Program, Foreign Policy Research Institute, 2007.

New York Times. New York: Arthur Oschs Sulzberger Jr., 2012. ISSN 0362-4331.

SCOTT, J. (eds.) *After the End: Making U. S. Foreign Policy in the Post- Cold War World*. Duke University Press, 1998.

The Economist. London: The Economist Group, 2009, č. 14. ISSN 0013-0613.

The Wall Street Journal. New York: Dow Jones and Company, 2009. ISSN 0099-9660.

The Washington Post. Washington, D. C.: Fred Ryan, 2009. ISSN 0190-8286.

Time. New York: Time, Inc., 2008, č. 47. ISSN 0040-791X.

TINDALL, G., B.; SHI., D. E. *America: A Narrative History*. 9. vyd. New York: W. W. Norton & Company, Inc. ISBN 978-393-91267-8.

WOODWARD, B. *Obama's Wars*. 1. vyd. London: Simon & Schuster UK Ltd. ISBN 978-1-84983-220-5.

## **Seznam použitých internetových zdrojů**

ABC NEWS. *Presidential Debate Full Transcript*. [online]. 22.10.2012. [cit.2016-02-20]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/Politics/OTUS/presidential-debate-full-transcript/story?id=17538888>

AKTUÁLNĚ.CZ. *Obama posílá do Iráku dalších 1500 vojáků*. [online]. 8.11.2014. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/obama-posila-do-iraku-dalsich-1500-vojaku/r~ace559da673711e4b0c4002590604f2e/>

AKTUALNE.CZ. *Volby 2012: Vše o výběru nového šéfa Bílého domu*. [online] 7.11.2012 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/volby-usa-2012/r~i:wiki:3525/>

AMERICKÉ CENTRUM. *Jak probíhá volba prezidenta USA*. [online]. 2012. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/jak-probiha-volba-prezidenta-usa>

AMERICKÉ CENTRUM. *Politický systém*. [online]. 2012. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.americkecentrum.cz/politicky-system>

BIOGRAPHY. *Mitt Romney*. [online]. 2016. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/mitt-romney-241055#early-life>

BUSINESS INSIDER. *Tons of Celebrities Have Come Out In Support of Mitt Romney*. [online]. 9.10.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.businessinsider.com/romney-celebrity-endorsements-2012-10?op=1>

CNN. *Obama: Anti- Terror Plans Focus on Afghanistan, Pakistan*. [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2009/POLITICS/03/27/us.afghanistan.troops/index.html>

CNN. *Third presidential debate*. [online]. 24.10.2012. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/election/2012/debates/third-presidential-debate/>

*Commission On Presidential Debates*. [online]. 3.10.2012. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://www.debates.org/index.php?page=october-3-2012-debate-transcript>

*Committee*. [online]. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://inaugural.senate.gov/about/committee>

ČESKÁ TELEVIZE. *Irák opustili poslední Američané*. [online]. 18.12.2011. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1205386-irak-opustili-posledni-americti-vojaci>

ČESKÁ TELEVIZE. *Poslední televizní duel: Obama v útoku, Romney v defenzivě*. [online]. 23.10.2012 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1138942-posledni-televizni-duel-obama-v-utoku-romney-v-defenzive>

ČESKÁ TELEVIZE. *USA jsou díky břidlicím největším těžářem ropy a plynu na světě*. [online]. 5.7.2014. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1026832-usa-jsou-diky-bridlicim-nejvetsim-tezarem-ropy-a-plynu-na-svete>

ČESKÁ TELEVIZE. *Volební kampaň v USA poprvé bez limitů*. [online]. 19.2.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1190195-volebni-kampan-v-usa-poprve-bez-limitu>

ČESKÝ ROZHLAS. *USA a Pákistán se potřebují, přesto jsou jejich vztahy napjaté*. [online] 15.6.2011 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/zpravy/blizkyvychod/\\_zprava/usa-a-pakistan-se-potrebuji-presto-jsou-jejich-vztahy-napjate--908205?print=1](http://www.rozhlas.cz/zpravy/blizkyvychod/_zprava/usa-a-pakistan-se-potrebuji-presto-jsou-jejich-vztahy-napjate--908205?print=1)

ČTK. *Lidé na sociálních sítích ve velkém prozrazovali, koho volili*. [online]. 7.11.2012 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: [http://technet.idnes.cz/twitter-a-obama-0gq-/sw\\_internet.aspx?c=A121107\\_074436\\_sw\\_internet\\_vse](http://technet.idnes.cz/twitter-a-obama-0gq-/sw_internet.aspx?c=A121107_074436_sw_internet_vse)

E-POLIS. *Vliv sociálních sítí na americké prezidentské volby 2012*. [online]. 3.8.2015. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/clanek/vliv-socialnich-siti-na-americke-prezidentske-volby-2012.html>

EDWARDS, G. *The Permanent Campaign: Why Does the President Go Public?*. [online]. 2003. [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.publicopinionpros.norc.org/inprint/2005/june/edwards.asp>

EISMONTDESINGS. *2012 Presidential Election Graphics – Mitt Romney*. [online]. 23.8.2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://mitchelleismont.com/blog/wp-content/uploads/2012/08/mitt-romney-logo.jpg>

FOREIGN POLICY IN FOCUS. *Obama and NAFTA*. [online]. 2009. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://fpif.org/fpifxt/5778>

FREEDOMS LIGHT HOUSE. [online]. 2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://freedomslighthouse.net/wpcontent/uploads/2012/11/2012electoralmapresultsfinal110812.jpg>



FUTURE BRAND. *Fblog Mitt – Romney – Believe – In – America- Campaign - Poster*. [online]. 4.9.2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://fblog.futurebrand.com/wp-content/uploads/2012/09/mitt-romney-believe-in-america-campaign-poster.jpg>

HUFFINGTON POST. *Presidential Debate Polls Show Win For Obama*. [online]. 23.10.2012. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: [http://www.huffingtonpost.com/2012/10/23/presidential-debate-polls\\_n\\_2004065.html](http://www.huffingtonpost.com/2012/10/23/presidential-debate-polls_n_2004065.html)

INTERNATIONAL SECURITY ASSISTANCE FORCE. [online]. 2009. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: [http://www.nato.int/isaf/docu/epub/pdf/isaf\\_placemat.pdf](http://www.nato.int/isaf/docu/epub/pdf/isaf_placemat.pdf)

JACKSON, B. C. *President Obama changed social media forever*. [online]. 21.8.2012 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://technorati.com/social-media/article/president-obama-has-changed-social-media>

KUST, J. *Kandidátské saky PACy*. [online]. 20.8.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1712/>

MAHER, H. *With 100 Days, Obama Seeks 'New Basic For Relationships' Abroad*. [online] 30.4.2009. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: [http://www.rferlorg/content/With\\_First\\_100\\_Days\\_Obama\\_Seeks\\_New\\_Basis\\_For\\_Relationships\\_Abroad/1618285.html](http://www.rferlorg/content/With_First_100_Days_Obama_Seeks_New_Basis_For_Relationships_Abroad/1618285.html)

MARKETHING. *Rozhodnou sociální síť volby?*. [online]. 10.10.2013. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.markething.cz/rozhodnou-socialni-site-volby>

ORGANIZING FOR ACTION. [online]. 2012 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.barackobama.com>

ORGANIZING FOR ACTION. *Barack Obama*. [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.barackobama.com/?source=action-bar>

PAUL RYAN. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z:  
<http://paulryan.house.gov/biography>

*President: Full Results*. [online]. 10.12.2012. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z:  
<http://edition.cnn.com/election/2012/results/race/president>

*Presidential Debates Schedule*. [online]. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z:  
<http://edition.cnn.com/election/2012/debates>

REIS, A. *Did Obama's Slogan Cut Mitt Romney's Chances?*. [online]. 7.11.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://adage.com/article/campaign-trail/obama-s-slogan-cut-mitt-romney-s-chances/238179>

SMITHSON, M. *It's not question of whether Obama will win but size of the victory*. [online]. 29.2.2012. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z:  
<http://www.politicalbetting.com/index.php.archives/2012/09/29/its-not-a-question-of-whether-obama-will-win-but-the-size-of-the-victory>

THE WHITE HOUSE: President Barack Obama. *Remarks by the president to the UN General Assembly*. [online]. 2012 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z:  
<http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2012/09/25/remarks-president-un-general-assembly>

UNITED NATIONS. *US Ambassador to the UN Susan Rice strongly endorses RtoP*. [online]. 15.6.2009. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z:  
[http://www.usunnewyork.usmission.gov/press\\_releases/20090615\\_126.html](http://www.usunnewyork.usmission.gov/press_releases/20090615_126.html)

UNITED STATES AIR FORCES – IRAQ. *US Military Mission In Iraq Ends*. [online]. 28.1.2013. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.usf-iraq.com/us-military-mission-in-iraq-ends/>

VOICE OF AMERICA. „*Russia Hails First Obama Medvedev Meeting*“. [online]. 2.4.2009. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.voanews.com/english/2009-04-02-voa24.cfm>

VOTE SMART. *Mitt Romney*. [online]. 1992-2016. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://votesmart.org/candidate/biography/21942/mitt-romney#.VsDqNbS4l8c>

VOTE. *Mitt Romney*. [online]. 2016. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/mitt-romney-241055#vote>

WALKER, H. *President Obama's Dinner With George Clooney*. [online]. 5.11.2012. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://observer.com/2012/05/president-obamas-dinner-with-george-clooney/>

WHITE HOUSE. *Energy and Enviroment*. [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: [https://whitehouse.gov/issues/energy\\_and\\_enviroment/](https://whitehouse.gov/issues/energy_and_enviroment/)

WHITE HOUSE. *Foreign Policy*. [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/issues/foreign-policy>

WHITE HOUSE. *President Obama*. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/administration/president-obama>

WHITE HOUSE. *Vice President Joe Biden*. [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/administration/vice-president-biden>

## **Seznam ostatních použitých zdrojů**

HBO DOCUMENTARY FILMS. *Za svůj lid – Zvolení Baracka Obamy*. [DVD - dokumentární film]. USA, 2009.

## **BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE**

**Jméno autora:** Kamila Kaňovská

**Obor:** Sociální a mediální komunikace

**Forma studia:** prezenční

**Název práce:** Prezidentské volby USA v roce 2012: zahraniční politika ve volební kampani

**Rok:** 2016

**Počet stran textu:** 64

**Celkový počet stran příloh:** 0

**Celkový počet stran:** 84

**Počet titulů českých použitých zdrojů:** 31

**Počet titulů zahraničních použitých zdrojů:** 14

**Počet internetových zdrojů:** 47

**Počet ostatních zdrojů:** 1

**Vedoucí práce:** Mgr. Lukáš Novotný M. A., Dr.